

Marja-Terttu Vähäkangas

KUVA JA SANA -TAIDENÄYTTELY

räätälöityä sisällöntuotantoa kirjastoon

KUVA JA SANA -TAIDENÄYTTELY

räätälöityä sisällöntuotantoa kirjastoon

Marja-Terttu Vähäkangas
Opinnäytetyö
Kevät 2012
Kirjasto- ja tietopalvelu
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Kirjasto- ja tietopalvelu

Marja-Terttu Vähäkangas

opinnäytetyön nimi: Kuva ja sana -taidenäyttely, räätälöityä sisällöntuotantoa kirjastoon

Ulla Virranniemi

Syksy 2012

sivumäärä:87

Toiminnallisen opinnäytteen aihe on tapahtuman, tarkemmin taidenäyttelyn, suunnittelu ja toteuttaminen. Tarkoitus on tuottaa kirjastoympäristöön räätälöity lisäarvopalvelu. Tapahtuman teema valitaan ja organisointi toteutetaan tämän päämäärän puitteissa. Tapahtuma on nimeltään Kuva ja sana -taidenäyttely.

Raportoitaviin tehtäviin kuuluvat markkinointisuunnitelman laadinta ja näyttelyn sekä avajaisilaisuuden suunnittelu. Edellisten toteutukset kirjataan ja näyttelyn tuloksia arvioidaan kävijämäärien ja palautteen avulla. Kustannukset lasketaan.

Viitekehyksessä perustellaan näyttelyn aihevalintaa tarkastelemalla kuvan ja sanan suhdetta aiheesta kirjoitetun kirjallisuuden avulla. Kuva ja sana ovat näyttelyn teemana työn keskiössä. Kirjastojen roolia sisällöntuottajina pyritään hahmottamaan esimerkein. Viitteissä dokumentoidaan näyttelyn teokset, niiden sijainnit näyttelyssä sekä näyttelyyn liittyneitä lomakkeita.

Kuva ja sana -näyttely ei kerännyt suurta yleisömäärää kesäkuun 2012 aikana. Palaute näyttelystä ja sen toteutuksesta oli kuitenkin säännönmukaisesti positiivista. Näyttelyllä on edellytykset tuoda uusia näkökulmia kirjaston kokoelmiin ja herättää ajatuksia. Kuva ja sana -taidenäyttelyn markkinointi toteutettiin monipuolisesti. Näyttely on huolella suunniteltu ja toteutettu laadukas lisäarvopalvelu.

Avainsanat: tapahtumat, näyttelyt, taidenäyttelyt, kirjastot, tapahtumatuotanto, sisältötuotanto (korvaa sisällöntuotanto), taiteidenvälisyys, kuvallinen ilmaisu, kirjallinen ilmaisu, markkinointi, markkinointiviestintä, mainonta, avajaiset

ABSTRACT

Oulu university of applied sciences
Library and information

Marja-Terttu Vähäkangas

title of thesis: Image and Word art exhibition, tailored supplemental service for libraries

Ulla Virraniemi

Autumn 2012

number of pages:87

The subject of the functional thesis is to plan and organize an event, more precisely an art exhibition. Primary aim of the project is to produce a supplemental service of value specifically tailored for library environment. Theme of the exhibition is selected and the event is executed considering this goal. The event is called Image and Word art exhibition.

Reported assignments include composing a marketing plan and making plans on the exhibition and its opening ceremony. The actual outcome of each is recorded and the results of the exhibition are evaluated based on the number of visitors and the feedback received. Expenses are calculated.

The choice of the exhibition's theme is justified by considering the relationship and interaction of image and word using literature written on the subject. Libraries' role in producing different kinds of content, such as events, electronic content and services, is perceived through examples. In references pieces of art are documented as well as their positions in the exhibition. All forms are included.

Image and Word exhibition didn't gather a considerable amount of visitors during June 2012. Feedback of the event and its execution was, however, positive. The exhibition has all conditions needed to create new perspectives for libraries' collections, to inspire and to cultivate sentiments. The marketing of Image and Word exhibition was executed diversely. The exhibition is a well-planned and conceived high quality supplemental service.

Keywords: exhibitions, art exhibitions, events, libraries, production of content, organizing events, relations of art, visual presentation, verbal presentation, marketing, advertising, ceremonies

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	7
2	NÄYTTelyn IDEOINNISTA.....	9
3	KIRJASTOJEN SISÄLLÖNTUOTANNOSTA.....	11
3.1	Esimerkkejä kirjaston roolista sisällöntuottajina.....	11
4	KUVA JA SANA.....	18
4.1	Kuvan ja sanan vuorovaikutuksesta, samankaltaisuudesta ja eroista	19
4.2	”Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa”?.....	22
4.3	Kuva ja sana havaintoina ja merkeinä	24
4.4	Surrealismista Tove Janssoniin, raja-aitojen purkua ja ilmaisumuotojen yhdistelyä .	25
5	TAPAHTUMAN SUUNNITTELU JA RAPORTOINTI	27
6	MARKKINOINTISUUNNITELMA	29
6.1	Lähtötilanne.....	30
6.2	Markkinoinnin tavoite.....	34
6.3	Kohderyhmät.....	35
6.4	Markkinoinnin keinot.....	37
6.5	Käytäntöön siirtyminen	38
6.6	Tulosten arviointi	39
7	MARKKINOINNIN RAPORTOINTIA.....	40
8	KUVA JA SANA -TAIDENÄYTTely.....	43
8.1	Näyttelyn suunnittelu	43
8.2	Näyttelyn esille asettelun toteutus	46
9	AVAJAISTILAISUUS	48
9.1	Avajaistilaisuuden suunnittelu	48
9.2	Avajaistilaisuuden toteutus.....	49
10	KUSTANNUKSET.....	51
11	TULOSTEN ARVIOINTI.....	54
12	POHDINTA	57
	LÄHTEET.....	61
	LIITE 1 OULUN KAUPUNGINKIRJASTON RAKKAUSVIIKON OHJELMA	64
	LIITE 2 KUVA JA SANA -TAIDENÄYTTelyn MAINOSJULISTE.....	65
	LIITE 3 KUVA JA SANA -TAIDENÄYTTelyn FACEBOOK PROFIILIN ULOASU	66
	LIITE 4 NÄYTTelyn ESITTELY JA TEOSLISTA -LOMAKE.....	67

LIITE 5 TEOSTEN DOKUMENTOINTI	69
LIITE 6 TEOSTEN SIJAINNIT NÄYTTELYSSÄ.....	81
LIITE 7 PALAUTELOMAKE	82
LIITE 8 KUVIA NÄYTTELYSTÄ.....	83
LIITE 9 KUTSU	87

1 JOHDANTO

Kirjastot ovat erilaisten aineistojen aarreaittoja, mutta niiden sisältö ei rajoitu vain kokoelmiin. Kulttuurilaitoksina kirjastoilla on merkittävä rooli tilojen ja toimintamahdollisuuksien tarjoajana ja erilaisten tapahtumien ja muun sisällön tuottajina. Esimerkiksi taidenäyttelyitä järjestetään kirjastoissa paljon. Taidenäyttelyitä kuitenkin harvoin räätälöidään tapahtumana tai sisällöltään ajatellen kirjastoa niiden sijoituspaikkana. Tässä Kuva ja sana -taidenäyttely tekee poikkeuksen.

Kuva ja sana -taidenäyttelyn teema on valittu sopimaan kirjastoympäristöön ja sen toteutus suunnitellaan sijoituspaikkaa ajatellen. Visuaalista ja verbaalista esitysmuotoa ja niiden vuorovaikutusta käsitellään näyttelyssä taiteen keinoin eri näkökulmista. Näin pyritään tuomaan uusia näkökantoja myös kirjaston kokoelmiin, joista valtaosa hyödyntää näitä ilmaisun muotoja. Näyttelyn tarkoitus on olla ympäristöönsä sopiva ja lisäsisältöä tuottava lisäarvopalvelu kirjastolle.

Kuva ja sana -näyttely rikastuttaa kirjastovierailukokemusta ja se on vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Näyttely voi houkutella kirjastoon myös sellaisia asiakkaita, jotka eivät muuten kirjastossa vierailisi. Näyttely pyrkii tuottamaan katsojilleen kokemuksia, herättämään ajatuksia ja synnyttämään uusia näkökulmia kuviin ja teksteihin.

Tapahtumien suunnittelu ja toteuttaminen samoin kuin muu sisällöntuotanto ovat kirjastotyössä arkipäivää. Taitoa ja kokemusta niihin liittyvien tehtävien suorittamiseen ja kokonaisuuksien hahmottamiseen tarvitaan. Tämä on lähtökohtana myös opinnäytetyölle, joka on luonteeltaan toiminnallinen. Projektin opettaa näkemään, mitä tapahtuman järjestämiseen kuuluu ja harjaannuttaa organisatorisia taitoja. Taidenäyttely on valittu tapahtumana monien mahdollisuuksien joukosta sen perusteella, että tekijä tuntee aihealuetta ja voi varmistua näyttelyn sisällön laadusta.

Projektiin kuuluu markkinointisuunnitelman laadinta samoin kuin näyttelyn ja sen avajaistilaisuuden suunnittelu. Toteutunut markkinointi sekä näyttelyn ja avajaistilaisuuden toteutus raportoidaan. Kustannukset kirjataan ja näyttelyn tuloksia arvioidaan markkinoinnin ja tapahtuman onnistumisen näkökulmista. Lopuksi pohdinnassa tekijä esittää oman arvionsa koko projektin onnistumisesta.

Näyttelyn teeman valintaa perustellaan viitekehyksessä tarkastelemalla kuvan ja sanan suhdetta ja vuorovaikutusta aiheesta kirjoitetun kirjallisuuden kautta. Aiheen käsittely voi syventää kirjastoalan osaamista, sillä näiden kaikkein yleisimpien ilmaisumuotojen suhteen ymmärtäminen auttaa hahmottamaan syvällisemmin kokoelmien sisältöä. Jotta voitaisiin saada kuva kirjastojen roolista sisällöntuottajina, havainnoidaan kirjastojen sisällöntuotantoa esimerkkien kautta. Näin voidaan hahmottaa miten taidenäyttelyn kaltainen tapahtuma sijoittuu muuhun tuotettuun sisältöön.

Kuva ja sana- taidenäyttely toteutetaan lähikirjastossa ja se on esillä kesäkuun 2012 ajan. Ennen kesäkuun alkua kootaan viitekehys, suunnitellaan ja toteutetaan markkinointi ja valmistellaan näyttelyn pystytys ja avajaistilaisuus. Markkinointi toteutetaan monipuolisesti mainonnan, julkisuuden, sosiaalisen median ja fyysisten kutsujen avulla. Näyttelyn suunnittelu on yksi tärkeimmistä työvaiheista sillä se vaikuttaa eniten tapahtuman sujuvuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen. Näyttelyyn esille tulevat teokset tehdään kevään aikana opinnäytteen ulkopuolisena projektina.

2 NÄYTTELYN IDEOINNISTA

Kuva ja sana -taidenäyttelyn ideoinnin ja toteutuksen lähtökohta on toiminnallisen opinnäytetyön tekeminen kirjastoalalle. Näyttelyn on tarkoitus olla lisäarvopalvelu kirjastolle ja kasvattaa kirjaston sisältöä ja vetoavuutta. Onnistuneen näyttelyn edellytyksenä ovat tapahtuman ja sen markkinoinnin harkittu suunnittelu ja organisointi sekä kirjastoon ja kirjastoalaan sopivan teeman valinta. Kuva ja sana -näyttely räätälöidään sisällöltään ja toteutukseltaan kirjastoympäristöä varten.

Tapahtumien järjestäminen on perinteinen osa kirjastojen sisällöntuotantoa, johon luetaan erilaisten tapahtumien, palveluiden ja tilojen tarjoamisen lisäksi fyysisen ja sähköisen sisällön tuottaminen. Tapahtumia järjestetään kirjastoissa runsaasti ja harjaannusta niiden suunnitteluun ja toteutukseen tarvitaan. Opinnäytteen tarkoitus on olla opettava prosessi, joka kehittää kokonaisuuksien hallintakykyä ja organisatorisia taitoja. Kirjastolla tapahtuman miljöönä on merkittävä osa.

Tapahtuma toteutetaan niillä ehdoilla, jotka kirjaston tilat ja resurssit antavat. Pystytyksen ja avajaistilaisuuden on oltava kirjaston tiloihin sopivia. Näyttelyn teema sidotaan tapahtumapaikkaan. Teemaa suunniteltiin ensin muodossa ”Kuvaa tarinasta”, jossa kaunokirjallisuus, runot tai kappaleiden lyriikat olisivat olleet ajatuksellisena pohjana kuvataiteellisille teoksille. Teemana edellä mainittu olisi ollut rajoittavampi kuin ”Kuva ja sana”, johon voi sisällyttää kaikenlaisen kuvan ja sanan vuoropuhelun. Kuva ja sana -näyttelyssä tarkastellaan kuvan ja sanan suhdetta ja vuorovaikutusta eri näkökulmista hyödyntäen kuvaa, yksittäisiä sanoja sekä taiteilijan omia ja muiden tekijöiden tekstejä.

Kuva ja sana -teema suo taiteilijalle monipuolisemmat toteutusmahdollisuudet näyttelyn teosten suhteen ja sopii hyvin kirjastoympäristöön. Suurin osa kirjastojen teoksista, niin kokoelmissa olevista kuin kirjastojen itse tuottamista, nojaa kuvalliseen ja verbaaliseen esitysmuotoon. Kirjastotyössä näiden kahden ilmaisumuodon suhteen ja dynamiikan ymmärtäminen syventää alan ammattitaitoa. Ilmaisumuotojen tarkastelu taiteen keinoin tuo kirjaston käyttäjille uusia näkökulmia muuhun kirjaston sisältöön. Kuvan ja sanan suhdetta ja vuorovaikutusta tarkastellaan aihetta käsittelevän kirjallisuuden kautta opinnäytteen luvussa 4.

Kuva ja sana -näyttelyn markkinointi voi onnistuessaan myös houkutella kirjastoon kävijöitä, jotka eivät muusta syystä kirjastossa vierailisi. Näyttely voi siis lisätä kirjaston vetoavuutta, mutta ilman kävijämäärä kasvattavaa vaikutusta näyttelyllä on arvoa sisällöntuojana. Kirjaston aktiiviset käyttäjät voivat nauttia näyttelystä lisäpalveluna. Kohonnut kävijämäärä on kuitenkin hyödyksi kirjastolle ja palautteen saamiseksi näyttelystä. Kävijämäärien raportointi ja palautteen vastaanottaminen ovat tarkoituksenmukaisimpia tapoja näyttelyn markkinoinnin ja toteutuksen tulosten arvioimiseksi.

Opinnäytteessä kuvataan tapahtuman tuottamiseen liittyneitä vaiheita, näistä tärkeimpänä eri tehtävien suunnittelu. Tuloksia arvioidaan luvussa 11. Jotta tapahtuma saa kontekstin kirjaston palvelujen joukossa, on tarpeen ensin tarkastella kirjastojen roolia sisällöntuottajina.

3 KIRJASTOJEN SISÄLLÖNTUOTANNOSTA

Vaikka kirjasto on edennyt valistusajan ihanteistaan, kirjaston tehtäviin kuuluu edelleen vahvasti yksilöiden tiedollinen tukeminen. Kirjastojen sisällöntuotanto usein pohjautuu tähän päämäärään. Sen lisäksi, että kirjasto pitää yllä sen perinteisiä palveluja, on olennaista, että kirjastoissa toteutetaan erilaisia lisäarvopalveluita. Muuten on kyseenalaista, voiko kirjasto kutsua itseään monipuoliseksi kulttuurilaitokseksi.

Sisällöntuotantoa tehdään sähköisen sisällön, kuten digitoinnin ja verkon kautta tapahtuvan viestinnän, muodossa. Kirjastot järjestävät myös erilaisia tapahtumia, näyttelyitä ja erityispalveluja sekä hyödyntävät tilojaan tuottaakseen lisäarvopalveluita. Esimerkiksi taidenäyttelyt ovat erinomainen tapa tuoda kirjastoon uutta ja kiinnostavaa sisältöä, joka saattaa houkuttaa kirjastoon asiakkaita, jotka eivät muuten käytä kirjastoa. Kirjastoihin on sijoitettu siellä pysyviä taideteoksia samoin kuin erilaisia vaihtuvia taidenäyttelyitä.

Kirjastojen roolin sisällöntuottajina voidaan todeta olevan hyvin monipuolinen ja taidenäyttelyn kaltaisten tapahtumien toteutus on vain yksi lukuisista toteutetun sisällön muodoista. Kokonaiskuvan hahmottaminen kirjastojen sisällöntuotannosta on haastavaa puuttuvan kirjallisuuden vuoksi, mutta tarkastelemalla kirjastojen toteuttamia tapahtumia, projekteja ja hankkeita voidaan tätä kirjastotyön osa-aluetta hahmottaa. Näin saadaan kuva taidenäyttelyn sijoittumisesta sisällöntuotannon laajaan kenttään.

3.1 Esimerkkejä kirjaston roolista sisällöntuottajina

Kirjastojen rooli sisällöntuottajina on monipuolinen ja tarve osaaville sisällöntuottajille on kasvussa. Markkinoinnin, viestinnän ja verkkopalveluiden ajantasaisuus vaatii yhä enemmän resursseja. Kirjastoammattilaiset kokoavat sekä sähköistä että fyysistä materiaalia oman työnsä helpottamiseksi ja palveluiden kehittämiseksi. Aineiston säilyvyyttä pyritään turvaamaan ja lähestyttävyyttä helpottamaan digitoitihankkeiden avulla. Vuorovaikutteisuutta asiakkaiden kanssa ja kirjastoammattilaisten kesken lisäävät esimerkiksi sosiaalisen median tuomat mahdollisuudet. Lisäksi erilaisten tapahtumien ja ohjatun toiminnan järjestäminen ovat tärkeä osa kirjaston tuottamaa sisältöä. Kirjastohenkilökunta pääsee usein hyödyntämään omia

erikoisosaamisen alueitaan sisällöntuotannossa.

Kirjastot toteuttavat itsenäisesti ja muiden tahojen kanssa erisuuruisia hankkeita, joissa keskitytään sisällöntuottamiseen tai pyritään kasvattamaan osaamista sisällöntuotannon eri osa-alueilla. Sisältöä tuotetaan niin yksittäisiä kirjastoja ajatellen kuin laajamittaisia verkostoja varten. Työtä tehdään erilaisessa mittakaavassa, erilaisin resurssein ja projektit ja tuotettu sisältö on vaihtelevaa. Luontevin tapa käsitellä kirjastojen roolia sisällöntuottajina onkin käyttää havainnollistavia esimerkkejä niiden toiminnasta sisällöntuotannossa.

Kirjastojen tuottaman sisällön muotoja voivat olla erilaiset palvelut, tapahtumat ja fyysiset tuotokset. Perinteisen sisällön rinnalla tuotetaan elektronista sisältöä. Sähköisillä materiaaleilla ja tietoverkkojen kautta tapahtuvalla tiedon välityksellä on tämän päivän kirjastoissa suuri merkitys aineistojen säilyttämisessä, kirjaston tunnettavuuden kasvattamisessa ja tapahtumien, kuten taidenäyttelyiden, tiedotuksessa. Sosiaalisen median avulla kirjaston tai sen tapahtumien tunnettavuutta voidaan helposti seurata ja tietoja päivittää. Kirjastot hyödyntävät tietotekniikan tuomia mahdollisuuksia monipuolisesti ja multimedian hallintaa pyritään lisäämään. Elektronisen sisällön tuottamiseen liittyviä hankkeita toteutetaan erilaajuisina kirjastokohtaisista projekteista aina kansallisiin hankkeisiin.

Eri tieteellisiä ja yleisiä kirjastoja osallistuu Kansallinen digitaalinen kirjasto- hankkeeseen, jonka tavoitteena on *edistää kirjastojen, arkistojen ja museoiden keskeisten kansallisten tietovarantojen saatavuutta ja käytettävyyttä tietoverkoissa* ja kehittää sähköisen aineiston säilytysratkaisuja (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012, hakupäivä 11.2.2012). Kansallinen digitaalinen kirjasto on laajamittainen vuosina 2008–2013 toteutettava julkishallinnon hanke, jossa uutta sisältöä tuotetaan esimerkiksi kehittämällä hakupalveluja tärkeimmille tietovarannoille ja digitoimalla aineistoa sähköiseen muotoon (em, hakupäivä 11.2.2012). Se on varmasti suurimpia sisällöntuotantoon liittyviä hankkeita Suomessa.

Kirjastot toteuttavat runsaasti erilaista sähköistä sisältöä. Fyysistä aineistoa pyritään tarpeen mukaan digitoimaan. Tekstiä, kuvia ja multimediaa tarvitaan kirjastojen verkkopalveluja varten ja viestinnässä sekä markkinoinnissa. Aineistosta on pyritty tekemään lähestyttävämpää esimerkiksi erilaisten arvostelujen, esittelyjen ja koottujen aihekokonaisuuksien ja hakujärjestelmien avulla. Kirjastoa ja kirjastotyötä on tehty tutummaksi muun muassa sosiaalisen median ja videoiden avulla.

Sosiaalisen median työkaluja, joita voidaan hyödyntää kirjastoissa, ovat esimerkiksi wikit, blogit, Librarything, erilaiset syötteet, Facebook, Flickr, Twitter ja iGoogle (Ahola, M 2011, hakupäivä 10.2.2012). Keskustelua voidaan käydä työntekijöiden kesken tai asiakkaiden kanssa (em, hakupäivä 10.2.2012). Tiedottaminen sosiaalisen median kautta on helppoa, halpaa ja tiedottamisen tuloksia pystytään seuraamaan. Sosiaalinen media on hyvä väylä oppimiseen, viestintään ja myös asiakkaiden mielipiteiden kuuntelemiseen (em, hakupäivä 10.2.2012). Asiakkaat voivat sosiaalista mediaa hyödyntäen vaikuttaa kirjaston palveluihin ja muuhun sisällöntuotantoon. Tietoa kirjastoista ja kirjastotyöstä jaetaan tehokkaasti myös muita sähköisiä väyliä pitkin.

Kirjastokaista on valtakunnallinen yhteinen ”kirjastoja markkinoiva verkkopalvelu”, joka kerää yhteen kirjastojen kanssa yhteistyössä tehtyä multimediata materiaalia. Toimintaa tuotetaan Kirjastot.fi:lle opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän avustuksen avulla. Osaavina sisällöntuottajina ja Kirjastokaistan ylläpitäjinä toimivat Kirjastot.fi:n eri osaajat sekä Helsingin kaupunginkirjaston muutamat työntekijät (Kirjastot.fi 2010, hakupäivä 24.2.2012.)

Kaistalta löytyy kirjastouutisia, blogi, tageja, radio-ohjelmia ja runsaasti videoita. Kirjastokaista ottaa vastaan ja julkaisee omien sisältöjensä lisäksi yksittäisten kirjastojen tekemiä videoita ja radio-ohjelmia, mikä monipuolistaa sivustoa ja tekee Kirjastokaistasta kiinnostavamman paikallisesti (em, hakupäivä 24.2.2012). Videoita ja radio-ohjelmia on suunnattu kirjastojen henkilökunnalle, käyttäjille ja muille kirjoista kiinnostuneille, eikä lapsiyleisöä ole unohdettu. Esimerkiksi kirjailijahaastatteluilta on pyritty uudella tavalla avaamaan kirjoja. Tämä tuo vaihtelua kirjastojen tapaan esitellä kirjoja tekstimuodossa.

Kirjastokaista on tehokas tiedonvälityksen väylä kirjastoammattilaisten kesken sekä kirjastojen ja asiakkaiden välillä. Sivusto on varsinkin nuoriin vetoava ja koulut voivat hyödyntää Kirjastokaistaa. Aloittelevat kirjailijat saavat mahdollisuuden kertoa teoksistaan kaistan avulla. Kirjastot saavat tällä yhteisellä alustalla omaa ääntään kuuluville ja pystyvät kertomaan omasta toiminnastaan ja jakamaan kokemuksiaan.

Kirjastokaista on hyvä esimerkki verkon tuomista mahdollisuuksista ja niiden tehokkaasta hyödyntämisestä kirjastojen sisällöntuotannossa. Toiminnan ylläpitäminen vaatii kuitenkin paljon osaamista aineiston tuottamiseen ja toimittamiseen sekä sivujen ylläpitoon liittyvien työtehtävien

suorittamiseen. Työryhmien kokoaminen Kirjastokaistan kaltaisen projektin tekoon on hyvin kiitettävää mutta osaamista olisi tarpeen löytyä myös yksittäisistä kirjastoista. Kirjastojen toiminnassa multimediaosaamisesta on tulossa yhä tärkeämpää. Riittävän osaamisen turvin esimerkiksi Kirjastokaistan kaltaisia kanavia pystyttäisiin hyödyntämään yhä useammilla paikkakunnilla. Kirjastot ovat jo tehneet aktiivista työtä sisällöntuotantoon liittyvien taitojen, tilojen, laitteistojen ja ohjelmien hankkimiseksi.

Esimerkiksi Lahdessa on kiinnitetty huomiota multimediaosaamisen tarpeeseen. Lahden pääkirjastolla on ollut vuodesta 2011 käytössä digitointipiste sekä editointitila. Tilassa kirjastohenkilökunta ja asiakkaat, tarvittaessa henkilökunnan avustuksella, voivat digitoida erilaisia aineistoja ja editoida digitaalista materiaalia. Kirjastossa toteutetaan vuoden 2012 aikana hanke, jossa koulutusten avulla lisätään kirjastohenkilökunnan multimediaosaamista. Tämä on tarpeellista tilan optimaalista käyttöä ajatellen. Tarkoitus on, että henkilökunnalla olisi valmiudet sisällöntuotantoon ja sen opastamiseen asiakkaille. Tarvitaan toimintamalli sisällöntuotantopalveluihin, toimivia työkaluja ja menetelmiä sekä niiden käytön osaamista (Lahden kaupunkikirjasto-maakuntakirjasto 2011, hakupäivä 24.2.2012.)

Digitaalisen sisällöntuotannon lisäksi kirjastot voivat toimia sisällöntuottajina erilaisten palvelujen, tapahtumien järjestämisen ja jopa kirjaston tilojen kautta. Näitä keinoja on osattu hyödyntää esimerkiksi Vaasassa.

Vaasan kirjasto haki keväällä 2012 rahoitusta ELY-hankkeelle ”Elävä Nurkka: sisällöntuotantoa lapsille ja nuorille”, jossa on tarkoitus järjestää erilaisia teemapäiviä ja -iltoja nuorten tilassa. Hanke on jatkoa vuonna 2011 valmistuneelle projektille, jossa vanha ATK-tila on muutettu nuorille ja lapsille tarkoitetuksi monitoimitilaksi. ”Nurkasta” löytyy niin kannettavia tietokoneita kuin pelikonsolitakin. (Vaasan kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto 2011, hakupäivä 10.2.2012.)

”Nurkka” tarjoaa mahdollisuuden nuorten tiedonhaun opastuksille sekä muille käyttäjille että henkilökunnalle suunnatuille koulutuksille (em, hakupäivä 10.2.2012). Tila kokoaa nuoria viettämään aikaa, opiskelemaan ja pelaamaan. Hyvin ja tarkoitustaan vastaava tilojen suunnittelu on jo sinänsä tehokasta sisällöntuotantoa kirjastoihin. Monet sellaiset nuoret, jotka eivät muuten kirjastossa käy, ovat löytäneet Nurkan (em, hakupäivä 10.2.2012). Nuorten toiveet ovat tilan käytön yhteydessä päässeet paremmin esille, mikä on synnyttänyt tarpeen ohjatun toiminnan järjestämiselle (em, hakupäivä 10.2.2012). Näin nuoret ovat voineet olla osallisina

sisällöntuotantoprosessissa.

Hankkeessa on lisätavoitteena kasata järjestetyistä kerhoista ja teematapahtumista materiaali- ja opetuspaketteja kirjaston omaan käyttöön (Vaasan kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto 2011, hakupäivä 10.2.2012). Tällaiset, esimerkiksi kuvankäsittelyn opastukseen tai kirjakerhon vetämiseen tarkoitetut materiaalit, ovat dokumentteina kirjaston tuottamaa aineistoa. Lisäksi niiden avulla voidaan luoda sisältöä muihin kirjastoihin ja alkuperäisen palvelun tasoa voidaan uusien kokemusten avulla nostaa. Kaikenlaiset apumateriaalit, kuten opastuspaketit tai vaikka kirjalliset, ovat avuksi kirjastopalveluiden kehittämisen ylläpitämisessä. Kirjastohenkilökunta onkin tuottanut monenlaisia apumateriaaleja työtään varten. Yksittäisen työntekijän aktiivisuudesta omassa projektissaan on voinut kasvaa mittavia ja lopulta organisaation tukemia palveluja. Näin on käynyt esimerkiksi Hämeenlinnan linkkikirjasto Makupalojen kohdalla.

Vaasan hankkeessa tiloilla on ollut suuri merkitys lisäsisällön tuomisessa kirjastoon. Kirjastoa tilana tullaan tulevaisuudessa hyödyntämään yhä enemmän. Kirjastojen tehtävä aineiston säilytyspaikkona supistuu ja tilojen käyttö monipuolistuu. Helsingin keskustakirjasto, jonka tarkoitus valmistua vuonna 2017, on yhdistelmä perinteistä aineistoa ja uuden teknologian avulla esitettyä verkkosisältöä kirjaston tilassa (Helsingin kaupunginkirjasto 2012, hakupäivä 4.6.2012). Käyttäjät ja uusien teknologioiden hyödyntäminen asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa ovat keskiössä (em, hakupäivä 4.6.2012). Tavoitteena on moderni ja dynaaminen tilojen, aineistojen, teknologian ja käyttäjien ja henkilökunnan muodostama kokonaisuus (em, hakupäivä 4.6.2012). Asiakaslähtöinen toimiminen ja yhdessä käyttäjien kanssa tapahtuva kirjaston palvelujen ja sisällön kehittäminen ovat keskustakirjastossa tärkeitä. Lisäksi keskustakirjasto tarjoaa toimintamahdollisuuksia ja tuottaa sisältöä työpajojen, näyttelyiden ja muiden tapahtumien muodossa.

Kirjastot ovat pitkään olleet aktiivisia sisällöntuotannossa erilaisissa kirjaston tapahtumissa. Satutunnit, vinkkaukset, lukupiirien pitäminen ja tapahtumaohjelmien järjestäminen ovat kaikki osa kirjaston sisällöntuotantoa. Edellisen lisäksi kirjaston panos näyttelyiden ja musiikkiesitysten järjestämisessä luetaan tässä työssä sisällöntuotannoksi, vaikka varsinaista taidetta ei kirjasto tuottaisikaan. Tilojen, tarpeellisen kaluston ja ajan varaaminen kirjaston puolelta tukee monien taiteilijoiden ja harrastajien toimintaa, ja esimerkiksi näytteille asettelussa voidaan tarvita osaamista ja luovuutta kirjastohenkilökunnalta.

Kirjastoilla järjestetään usein ajankohtaisia aiheita käsitteleviä kirjanäyttelyitä, taidenäyttelyitä, musiikkiesityksiä, yhteislaulua, elokuvanäytöksiä, vinkkauksia, satutunteja, teatteri- tai nukketeatteriesityksiä, kilpailuja (esimerkiksi tiedonhakukilpailuja koululaisille), koulutuksia, info-tilaisuuksia, luentoja, ryhmille tarkoitettua käyttäjäkoulutusta ja monia muita erityyppisiä tapahtumia. Asiakkaiden käyttöön tarkoitettua lisäsisältöä tuotetaan. Voidaan esimerkiksi järjestää asiakkaille mahdollisuus laittaa omia kirjallisia tai kuvataideteitään vapaasti esille tarkoitusta varten varatulle ”seinälle” tai jakaa omia kokemuksia teoksista mielipidealustalle, sähköiselle tai fyysiselle. Tapahtumia voidaan niputtaa jonkin isomman teeman, tapahtuman tai usean kulttuurilaitoksen yhteisen projektin ympärille. Kirjastot voivat tehdä yhteistyötä muiden tahojen kanssa esimerkiksi teemaviikon toteuttamiseksi.

Oulun kaupungin kirjasto on ollut toteuttamassa monia monipuolisia tapahtumakokonaisuuksia. Esimerkiksi lainanpäivästä 8.2.2012 ystävänpäivään 14.2.2012 pääkirjastolla järjestettiin rakkausviikko. Ohjelmassa oli niin poistomyyntiä, romantiikkaan ja ystävyteen liittyvät kirjanäyttelyt, maksuttomia elokuvaesityksiä, Tahkokankaan orkesterin esitys kuin professori Kaarina Määtän luento aiheesta ”Rakkauden lumous ei haihdu koskaan”. Lisäksi hyvään mieleen ja ystävyteen liittyvää toimintaansa esittelivät pääkirjastolla Ystävyystalo, Tyttöjen talo, Hyvän mielen talo sekä Oulun kaupungin yhteistoiminta. Tarkempi tapahtuman ohjelma löytyy liitteestä 1.

Oulun kaupungin kirjasto on myös hyvin verkostoitunut muiden kulttuurilaitosten kanssa. Oulun kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto, Oulun kaupunginarkisto, Oulun maakunta-arkisto, Oulun yliopiston kirjasto, Oulun taidemuseo ja Pohjois-Pohjanmaan museo yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kirjastotoimen kanssa muodostavat yhteistyöryhmän Oulun kamut (Oulun kaupunki 2012a, hakupäivä 5.3.2012). Museoilla, arkistoilla ja kirjastoilla on samankaltaisia tehtäviä kulttuuriperinnön säilyttäjinä ja käytettäväksi antajina, mikä on ollut ideaalisena lähtökohtana yhteistyölle (em, hakupäivä 5.3.2012). Kamut osallistuu Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeeseen, jonka toteutuksen jälkeen asiakkaiden ei tarvitsisi selvittää, onko haluttu aineisto kirjaston, museon vai arkiston materiaalia (em, hakupäivä 5.3.2012). Toiminta on aloitettu 2003, ja Oulun Taidemuseo on liittynyt kamuihin vuonna 2009 (em, hakupäivä 5.3.2012).

Kamut on toteuttanut erilaisia koulutuksia ja seminaareja kamujen jäsenille ja yhdessä rakentanut useita tapahtumakokonaisuuksia tiettyjen teemojen ympärille. Oulun kaupungin 400-vuotisjuhlan yhteydessä vuonna 2005 pidettiin näyttelyitä ja avajaisia samaan aikaan maakunta-arkistolla,

museolla ja yliopiston ja kaupungin kirjastossa. Vuonna 2008 Pohjois-Pohjanmaan museon Suomen sota -näyttelyn teemaa nähtiin myös muiden kamujen tiloissa. Terva-näyttely museolla vuonna 2011 sai tuekseen maakunta-arkiston kokoaman Tervaporvarien aikaan -verkkonäyttelyn (Oulun kaupunki 2012b, hakupäivä 5.3.2012.)

Kirjasto on kulttuuripalveluna suosittu Suomessa. Kulttuurilaitoksena kirjasto on helposti lähestyttävä ja ehkä monipuolisin mitä tulee mahdollisuuksiin järjestää erilaisia tapahtumia. Kirjastojen tiloja ja laitteistoja voidaan käyttää tehokkaasti erilaisten tapahtumien toteuttamisessa. Kirjastoilta löytyy osaamista niin tapahtumien organisoimisessa kuin markkinoimisessa. Kaikenlaisen sisällöntuotannon, niin tapahtumien kuin esimerkiksi sähköisen sisällön tuottamisen, voidaan ajatella pitävän kirjaston toimintaa vireänä, ajantasaisena ja lisäävän kiinnostusta kirjastoihin ja lukuharrastukseen.

4 KUVA JA SANA

Kuva ja sana ovat edelleen käytetyimmät viestimisen välineet. Valtaosa kirjastojen aineistoista ja kirjastojen tuottamasta sisällöstä tukeutuu näihin esitystapoihin. Kuva ja sana -taidenäyttelyssä pureudutaan visuaalisen ja verbaalisen esitystavan suhteeseen ja vuorovaikutukseen taiteen työkaluin. Paikkana kirjasto on näyttelylle otollinen, sillä kuvan ja sanan suhdetta peilaava näyttely voi tuoda uusia näkökulmia kirjaston aineistossa esitettyihin viesteihin ja mielikuviin ja itse näyttely saa laajemman kontekstin.

Kirjastoihin pystytettävät taidenäyttelyt ovat yleensä omia kokonaisuuksiaan, ja kirjasto on niille vain yksi mahdollinen sijoituspaikka muiden joukossa. Kuva ja sana -taidenäyttely suunnitellaan ja rakennetaan kirjastoa varten. Vaikka näyttely toimisi muussakin ympäristössä, sen sisältö on laadittu sopimaan erityisesti kirjastoon.

Näyttelyn ideoinnin ja töiden toteutuksen kannalta on järkevää tarkastella kuvan ja sanan suhdetta myös aiheesta kirjoitetun kirjallisuuden kautta. Pohditaan kysymyksiä kuten, miten kuva ja sana eroavat toisistaan, mihin niiden yhteistoiminta perustuu, ovatko ne samanarvoisia ja miten ne hahmotetaan ja ymmärretään. Aiheen käsittely tuo syvyyttä näyttelyn teemaan ja osoittaa, miten näyttelyn aihe on tiiviissä yhteydessä kirjastojen tärkeimpään elementtiin, kokoelmiin.

Koska kirjastoja ei olisi ilman niiden aineistoja, aineiston esitysmuotojen syvällinen ymmärtäminen on hyödyksi kirjastoissa työskenteleville. Kuvan ja sanan suhteen ymmärtäminen on avuksi erilaisten näitä elementtejä sisältävien tuotosten tekemisessä ja kuvaa ja sanaa sisältävien teosten luetteloinnissa ja hyödyntämisessä työssä. Osaava satutunnin vetäjä esimerkiksi ymmärtää, että visuaalinen ja verbaalinen esitystapa toimivat kuvakirjoissa usein toisiaan tukevalla tavalla mutta eivät ole toisiaan pois sulkevia. Koska näyttelyn teemassa pyritään pohtimaan kirjastotyötä kokoelmien syvemmän tuntemisen näkökulmasta, on siis aiheellista tarkastella kuvaa ja sanaa lähemmin.

4.1 Kuvan ja sanan vuorovaikutuksesta, samankaltaisuudesta ja eroista

Kuva ja sana ovat viestien ja merkityksen välittäjinä todennäköisesti käytetyimmät työkalut. Kuvan ja sanan historia on yhteen nivoutunutta ja niitä käytetäänkin usein yhdessä. Kuvalla ja sanalla on myös samankaltaisuutta, vaikka kummallakin on myös omat erityispiirteensä. Eriaisuudesta rakentuvat muoto ja vaikutus kuvallisen ja sanallisen esityksen vuorovaikutukselle, jonka syntymiselle kuvan ja sanan erot ja erityispiirteet ovat myös ehto (Mikkonen 2005, 381). Kuvaa ja sanaa on pyritty hahmottamaan tutkimalla niiden eroa ja toimintaa yhdessä, mutta niiden tuottamat merkitykset ja tavat, joilla merkitys välittyy, voivat vaihdella paljon. Onkin mielenkiintoista pohtia, voiko kuvan ja sanan vuorovaikutuksen kysymystä koskaan täysin hallita (em, 381).

Vaikka kirjoituksesta on muodostunut kuvia riippumattomampaa, kirjoituksen syntyminen on ollut riippuvainen kuvista ja tekstiin liitetään usein kuvia merkityksien tehokasta välittämistä varten (em, 14,15). Kirjoituksen syntyperä on kuvallisessa esityksessä ja puhutussa kielessä (em, 14). Kirjoituksen kehittyessä on useimmissa tapauksissa siirrytty käsitemerkeistä foneettisiin aakkosiin (Gascoigne, hakupäivä 27.5.2012). Kirjainten visuaalista muotoa ei opitusti nähdä, mutta lasten kirjaimia jäljentelevät ja kirjoitusjärjestelmän hahmottamista hapuilevat piirrokset muistuttavat tekstin alkuperästä (Mikkonen 2005, 14). Kuvien historia on tekstin historiaa pidempi, mutta kielellinen kommunikaatio on aina määritellyt kuvien merkityksen muodostumista (em, 14). Koska kielellinen muistijälki on hävinnyt, esimerkiksi luolamaalausten täsmällinen merkitys ja tarkoitus ovat jääneet epäselviksi.

Keinotekoisuus leimaa usein kuvan ja sanan eroa. Kuvia voidaan yrittää kääntää kielelliseen muotoon ja määritellä semiotiikan periaattein. Kirjainten asettelua ja muotoa, samoin kuin tekstin muodostamaa merkitystä voidaan katsoa myös kuvana. Taiteidenvälisyys korostuu esimerkiksi kalligrafiassa tai kuvarunoissa, joissa nimenomaan kirjoituksen ulkonäkö on merkityksellinen. Kuvarunoa voidaan tekijästä tai katsojasta riippuen tarkastella visuaalisena runoutena tai käsitetaiteena. Kuvan ja sanan eroa ei usein olekaan olemassa niissä itsessään vaan tekijän tai katsojien näkökulmassa tarkasteltavana olevaan teokseen (em, 14,15.)

Kuvaa merkityksien välittäjänä on usein pidetty erityisen voimakkaana ja todellisena ja kuvalle muuhun representaatioon verrattuna on annettu erityisasema useissa merkittävässä länsimaisissa taideteorioissa (em, 17). Kuvan ja sanan arvostuksen hierarkia samoin kuin niiden suhde ja

yhteistoiminnan muodot ovat kuitenkin olleet jatkuvassa muutoksessa (Mikkonen 2005, 14). Modernismi 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa toi mukanaan kuvan ja sanan suhteen monipuolistumisen (em, 14). Taiteilijat pyrkivät purkamaan taiteidenvälisiä raja-aitoja ja esitysmuodon merkitys väheni. Taiteilijat eivät olleet enää niin sidoksissa yhteen esitysmuotoon vaan työskentelivät useiden taidemuotojen parissa. Suunta oli kohti nykyistä saumatonta kuvan ja sanan yhdistelyä (em, 14).

Nykyajassa *kuva ja sana esiintyvät vain harvoin ilman toisiaan* ja niiden yhteistoiminnan sujuvuus eri medioissa on itsestään selvyyttä. Kuvaa ja sanaa liitetään yhteen viestien tehostamiseksi ja vaikuttavuuden kasvattamiseksi. Esitysmuotojen oletetaan olevan toisiaan täydentäviä ja tarpeeksi toisiaan vastaavia. Tämä häivyttää kuitenkin alleen kysymyksen siitä, miten esitysmuodot eroavat ja mitkä ovat niiden yhteistoiminnan ehdot (em, 13,14,15.)

Kuva ja sana voivat välittää merkityksiä yhdessä ja erikseen, mutta niiden yhteistoiminta perustuu niiden erolle ja erityisyydelle (em, 382). Kuva ja sana eroavat toisistaan merkkeinä ja ne havainnoidaan eri tavoilla (em, 381). Kuva voi pyrkiä hyödyntämään kielelle tyypillisiä ilmaisumuotoja ja päinvastoin. Lopulta kuvan ja sanan ero voi kuitenkin olla ehto toivotun merkityksen muodostumiselle. Semiootikot uskovat, että kuvaa voidaan kuvata kielen avulla jopa kaikenkattavasti (Chandler 2005, hakupäivä 27.5.2012). Semiotiikan mukaan kaikki merkityksellinen on käännettävissä jonkin kielen verbaaliseen ilmaisuun pohjautuvaan merkkijärjestelmään, eli se voidaan kirjoittaa auki (em, hakupäivä 27.5.2012). Semiotiikka kuitenkin perustuu olettamukselle, että ”kieli ainoa todellinen ihmisten välisen kommunikaation malli”, mikä rajaa pois pelkästään musiikin, kuvien, eleiden tai kosketuksen kautta välitetyt viestit ja tunteet (Mikkonen 2005, 384).

Kuvan ja sanan erojen hyödyntäminen viestin välittämiseen on käytännöllistä, koska siten tehtäviä voidaan jakaa ja toistoa pystytään välttämään (em, 20). Tätä vuorovaikutusta hyödynnetään esimerkiksi erilaisissa ikonoteksteissä, kuten kuvakirjoissa, sarjakuvissa, mainoksissa ja tekstiä sisältävissä kollaaseissa tai taidekirjoissa (em, 48). Termi ikonoteksti on kehitetty kuvakirjojen ja kirjojen kuvituksen tutkimuksen tarpeisiin (em, 48). Kahden semioottisen järjestelmän yhdistyminen tarinaksi lukijan mielessä mahdollistaa ikonotekstin syntyminen (Laaksonen 2002, hakupäivä 13.3.2012). Visuaalinen ja verbaalinen elementti eivät mene toistensa edelle, vaan muodostavat yhdessä tarkasteltavan kokonaisuuden (Hallberg 1982, 165). Tuo kokonaisuus voi olla enemmän kuin kuva tai sana erikseen (Laaksonen 2002, hakupäivä

13.3.2012). Yhdessä toimiessaan kuva ja sana voivat antaa toisilleen lisämerkityksiä, tai *tarkentaa toistensa merkityksiä niiden suhteen synnyttämää tulkinnosta vasten* (Mikkonen 2005, 56). Näiden kahden suhde onkin paljolti se tulkinta, joka syntyy katsojan tai lukijan tajunnassa (em, 48).

Kuvan ja sanan yhteistoiminnan mahdollisuudet on huomattu myös koulumaailmassa. Opetuksen ja opetusmateriaalien osaksi liitetään ymmärtämistä helpottavia tai lisätietoa antavia kaavioita tai muita kuvia. Perinteisen verbaaliseen opetuksen oheen on noussut myös suosituksi kognitiivinen oppimiskäsitys, jossa kuvat, liike tai äänet nähdään asioiden esittämisen tai tutkimisen tapoina yhtä arvokkaiksi kuin sanat (Itkonen 2011, 93). Opetuksessa voidaan käyttää sellaista ilmaisua, joka tapahtuu vertauskuvien eli symbolien avulla, tai käsitteellistä ajattelua (em, 93). Ihmiset oppivat asioita helpommin eri tavoilla, kuvien avulla oppiminen on monille luontevampaa kuin tekstiin perehtymällä (em, 93). Tämän vuoksi kuvien hyödyntäminen opetuksessa tehostaa viestin välittymistä yhä useammille ja tasa-arvoistaa oppijoita.

Taiteidenvälisissä yhdistelmäteoksissa sekä teoksissa, jotka on käännetty taidelajista toiseen, kuvan ja sanan erot vaikuttavat monin eri tavoin (Mikkonen 2005, 20). Jollakin eri esitysmuodossa toteutetulla versiolla teoksesta on mahdollisuus muuttaa tapaa, jolla ymmärretään muut versiot. Esimerkiksi lukuisat elokuvaversiot voivat saada mieltämään Jane Austenin teokset visuaalisiksi, vaikka todellisuudessa Austen oli hyvin ei-kuvallinen kirjoittaja, joka keskittyy enemmän dialogiin ja ihmisten kuvaamiseen. Ylpeyttä ja ennakkoluuloa lukiessa voi helposti sijoittaa mielessään eri elokuvaversioiden miljööitä tarinaan sekä Colin Firthin kasvot herra Darcylle.

Kuva ja sana kulkevat usein käsi kädessä ja niiden historiassa on paljon liitoskohtia. Sana on jonkin verran kuvaa riippumattomampaa, mutta kuvan tärkeyttä ja ilmaisukykyä on silti usein painotettu. Yhdessä kuva ja sana voivat kertoa tarinoita ja välittää tehokkaasti merkityksiä sekä olla jotain enemmän kuin yksinään olisivat. Kummatkin ovat olennainen osa eri kulttuurien kehitystä nykyiseen muotoon. Kumpaakin tarvitaan, koska kuvaa ei voi koskaan täysin kuvata kielen keinoin, eikä kuviksi voida kääntää kaikkia sanojen avulla ilmaistavia asioita (em, 20). Muutoin ehkä käyttäisimmekin vain kuvaa tai sanaa (em, 20).

4.2 ”Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa”?

Suomalainen sanonta ”kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa” kuvaa hyvin usein kuvalle annettua erityisasemaa tekstiin nähden. Kuvien merkityksen ehtymättömyyttä, niitä merkityksiä, joita kielen avulla on vaikea tai mahdoton kuvailla, on tarkasteltu kirjallisuudessa usein (Mikkonen 2005, 391). Kuvien merkityksen etsimistä on kuvattu esimerkiksi Michael Frayn romaanissa Päistikkaa, jossa tarkasteltava kuva tuhoutuu ennen kuin täysi merkitys sille löytyy, mikäli täydellisen merkityksen löytyminen olisi voinut olla edes mahdollista (em, 392). Semioottisen ajattelun mukaan kuvan voi silti täysin avata kielen avulla. Voiko kuva kuitenkin välittää enemmän merkityksiä kuin sana?

Ranskalainen filosofi Francois Wahl on todennut, että kuvassa ei olisi muuta kuin mitä siitä voidaan sanoa (em, 383). Hänen mukaansa ajatus kuvasta vailla symbolisaatiota ei ole mahdollinen (em, 383). Kuvassa olevat elementit ovat kuvioina usein liian kapeasti tai laajasti määriteltävissä ilman kielellistä yhteyttä. Mikkosen (2005, 384) mukaan kielellisen rakenteen ollessa ensin olemassa myös kuvallinen esitys on sitten mahdollista. Toisaalta hän (2005, 390) sanoo myös, että vaikka kuvan olemassa olo on jollain tasolla mahdollista vain kielen avulla, kuva ei ole vain kieltä.

Kuvan luonteeseen kuuluu paeta yksiselitteisistä merkityksistä mutta sitä voidaan usein tulkita kielen kautta (em, 384). Esimerkiksi ei-esittävää modernia taidetta edustavaa teosta voidaan kuvata siinä esiintyvien muotojen ja värien sekä tekemiseen liittyvien tekniikoiden avulla. Muotokielen ja värien merkityksiä voidaan tarkastella taiteentutkimuksen ja eri väreille annettujen selitteiden kautta. Voidaan kuvailla teoksen herättämiä mielikuvia ja tunteita.

Nämäkään kuvailemisen näkökulmat eivät pysty käsittelemään kuvan koko merkitystä. Esimerkiksi kaikkia värejä ei ole nimetty ja teoksen kokeminen muuntuu katsojan ja tämän taustan sekä tietojen mukaan. Kuvista puhuttaessa harvoin selitetään kuvia vaan kuvasta tekemiämme huomioita tai suhdettamme kuvaan (em, 386). Vaikka teosta analysoitaisiin hyvinkin pitkälle, tyhjentäviä selityksiä niille ei voida antaa. Kuva saa uusia merkityksiä itsensä sisällä ja katsojasta ja kontekstista riippuen. Kuvan täydellinen selitettävyyden on riippuvainen siitä, voidaanko se liittää yhteen sanalliseen tulkintaan, kuvaukseen tai täsmennykseen (em, 386). Näin ei yleensä ole.

Kuva on liian monimerkityksellinen tyhjentävien kielellisten selitysten tekemiseksi. Se miten viiva, värit ja muodot toimivat pohjallaan luoden yhden merkityksiä synnyttävän taideteoksen, on lähes mahdoton selittää kielen avulla. Lisäksi kielellinen kuvaus voi mitätöidä kuvan osia teknisiksi suoritteiksi, huomioimatta niiden arvoa sinällään. Kieli myös helposti painottaa kuvan analysointia kielellisen perinteen, esimerkiksi kulttuurihistorian, kautta. Samoin kuin kuvakaan ei voi toistaa täysin samoja asioita kuin teksti, kieli ei voi tarkasti selittää kuvan sisältöä (Mikkonen 2005, 386). Visuaalisen havainnon kuvaajana kieli on pelkistävä ja yleistävä (em, 386). Silti kuvissa olevat symbolit saavat kulloisenkin merkityksensä kielellisestä ilmaisusta, joka mahdollistaa myös kuvallisen ilmaisun merkeille syntyvät yhteisölliset merkitykset.

Kielen avulla voidaan varmistua kuvan merkityksestä (em, 385). Hyvä esimerkki ovat liikennemerkitt tai vastaavat symbolit, joiden varsinainen tarkoitus välittyy vain kielellisen kommunikaation ja yhteisössä opitun kautta (em, 385, 386). Liikennemerkkien kuviot ovat sinällään ymmärrettäviä geometrisina kuvioina, ihmishahmoina ja niin edelleen, mutta vasta merkien tarkoituksen opettelu avaa kuvien merkityksen liikenteessä kulkijalle. Ilman kieltä yhteisöllisesti tunnettujen merkityksien välittäminen voisi olla haastavaa.

Kuva voittaa kielen kuitenkin siinä, että sen avulla voidaan antaa asioille näkyvä muoto. Kuvat voivat herättää kuvatut kohteet eloon ja luoda illuusion poissaolevien asioiden läsnäolosta (em, 392). Kuva siis kykenee kuvaamaan kuvattuja asioita läsnä ja poissa olevina samanaikaisesti (em, 392). Kuva voi olla merkitysten välittäjänä tässä suhteessa kieltä rikkaampi. Kuva ja sana eivät voi koskaan täysin välittää toistensa luomia merkityksiä mutta niiden välillä on kuitenkin käännettävyyttä. Niiden suhteesta tehty tulkinta voidaan aina purkaa ja rakentaa uudestaan (em, 393). Yhtäältä kuvan ja sanan käännettävyys, toisaalta niiden ero ovat moottori niiden yhdessä tuottamille merkityksille (em, 393).

4.3 Kuva ja sana havaintoina ja merkkeinä

Kuvaa ja sanaa erotellaan pääasiassa perustuen niiden havainnon eroon sekä niiden eroihin merkkeinä. Merkkeinä kieli ja kuva eroavat ainakin siinä, että merkitsemistavat ovat erilaisia ja ne ovat jaettavissa yksikköihin eri mittakaavassa. Kuvan osat ovat kaikki merkitseviä ja ne ovat välittömässä yhteydessä toisiinsa, tekstissä taas merkkien eriytyminen on yleistä. Kielellisen esityksen voi jakaa helposti erillisiin rakenneosiin ja liittää suurempaan merkkijärjestelmään. Kuvasta sen sijaan on vaikea erottaa yksittäisiä merkkejä, eikä sen pienintä yksikköä voi hahmottaa samoin kuin kielen pienimpiä yksiköjä (Mikkonen 2005, 26,29, 30.)

Havaintona kuvan ja sanan ero on vaikeammin hahmotettavissa, koska aistihavaintoja ei pystytä erottelemaan toisistaan eikä tiedetä onko aistien välillä hierarkiaa. Sekä kuvan että sanan havainnoimisessa käytämme useampia eri aisteja. Kokemuksena tai psykologisesti eroa on myös vaikea tehdä, sillä tarkastelijan rooli voi helposti vaihdella katselijan ja kertojan välillä. Esimerkiksi kuvan tekijä ja katsoja voivat joko havainnollistaa kielen avulla kokemustaan kuvasta tai kertoa siitä sen viitetekstien näkökulmasta (em, 24.)

Visuaalisen havaintoprosessin ja lukemisen välillä on ratkaiseva ero (em, 24). Teksteistä löytyvät asiat muotoutuvat lähinnä lukijan tietoisuudessa, mutta kuvassa *havaittavat asiat ovat ikään kuin olemassa siinä itsessään* (em, 26). Lukija luo omassa mielessään tekstistä oman tilansa ja todellisuutensa. Kuvalliset teokset taas esitetään ja koetaan tilassa, joka määrittelee kuvien hahmoja (em, 28,29). Toisaalta kuva ei voi ikinä ainakaan helposti kuvata ajallista eroa esityksen tai tapahtumien järjestyksen välille, mikä on tekstile mahdollista (em, 29). Joskus kuva ja teksti taas tarvitsevat toisiaan merkityksien välittämiseksi.

Joka tapauksessa lähes kaikki siitä, mitä katsotaan, on kulttuurisen merkityksen läpäisemää (em, 26). Lapsi voi nähdä kiinan kielen merkissä kuvan tai kuvion, aikuinen kieltä taitamaton voi tunnistaa sen kirjoitusmerkiksi ja tunnistaa minkä kielen merkistä voi olla kyse. Kielen hallitseva voi kuitenkin ymmärtää merkin merkityksen viestinä ja kenties tuntee sen syntyperän. Tieteen kehitys on myös muuttanut tapaa katsoa ympäröivää maailmaa. Taivaalla tapahtuvia ilmiöitä ei tulkita viesteinä jumalilta vaan luonnonilmiöinä. Eri kulttuureista tai taustoista tuleville samat kuvat ja tekstit voivat luoda hyvin erilaisia merkityksiä. Se, miten kuuro ja sokea hahmottaa esimerkiksi verbaalista ilmaisu on myös hyvin mielenkiintoinen kysymys (em, 26).

4.4 Surrealismista Tove Janssoniin, raja-aidojen purkua ja ilmaisumuotojen yhdistelyä

Monet taiteilijat ovat historian aikana pyrkineet irtautumaan taiteidenvälisistä raja-aidoista. Näin kuvan ja sanan hyödyntäminen yhdessä on lisääntynyt ja kokeellisuus niiden yhdistelyssä on edesauttanut niiden saumatonta ja rikasta käyttöä. Esimerkiksi ensimmäisen maailmansodan jälkeen Pariisissa alkunsa saanut suuntaus surrealismi hyödyntää useita esitystapoja (Kaitaro 2001, 9). Surrealimin juuret ovat kirjallisuudessa mutta se on ilmaissut itseään lähes kaikkien taidemuotojen avulla, tanssia ja musiikkia lukuun ottamatta (Kaitaro 2001, 10). Surrealimin alkuperäinen idea oli näyttää arkipäiväiset asiat ihmeellisenä ja outona ja herättää esiin uusia tapoja todellisuuden näkemiselle (em, 10). Myöhemmin mukaan tulivat unenomaiset näyt, jotka suuntauksen nimeä mukaillen tavoittelivat ylirealismia (em, 10).

Sigmund Freudin teorian mukaan unilla on yhtymäkohtansa niiden näkijän valve-elämään niiden näennäisestä järjettömyydestä huolimatta (em, 44). Unien aiheiden tavoittelu varsinkin maalaustaiteessa olikin luonteenomaista surrealismille. Surrealistien teoreettiset tekstit taas pyrkivät ymmärtämään järjen keinoin järjetöntä ja irrationaalista osaa elämässämme (em, 12). Surrealismi on mielestäni vaikuttanut tapaamme katsoa ja ymmärtää kuvia ja tekstejä, se on tehnyt selittämättömästä lähestyttävämpää. Surrealistit ovat pyrkineet ilmaisemaan asioita, joille ei ole ennen sitä ollut yleisimmillä esitystavoilla rakennettua asua. Surrealismi on hyvä esimerkki taidesuuntauksessa, jossa esitysmuodolla ei niinkään ollut väliä, tärkeintä oli tuntemusten välittyminen ja uusien näkökulmien löytyminen (em, 11).

Erinomainen esimerkki kuvallista ja sanallista ilmaisua yhdessä hyödyntävästä surrealistisesta teoksesta on ranskalaisen taidemaalari Renée Magritten teos *Ceci n'est pas une pipe*, vapaasti suomennettuna "Tämä ei ole piippu". Teoksessa on hyvin realistisesti kuvattu piippu (Magritte toimi myös mainosten suunnittelijana ja oli mestari kohteiden tarkassa kuvaamisessa) ja teksti, joka on sama kuin teoksen nimessä (Cochran, hakupäivä 15.3.2012). Väite "tämä ei ole piippu" on totta siinä mielessä, että kyseessä on kuva piipusta (em, hakupäivä 15.3.2012). Toisaalta, jos teksti kuuluisikin "tämä on piippu" voitaisiin sanoa, että kuva esittää piippua (em, hakupäivä 15.3.2012). Edellinen on tietysti riippuvainen siitä, mitä piipulla tarkoitetaan (em, hakupäivä 15.3.2012). Magritte luo teoksessa paradoksin pohjautuen siihen, että esineet ovat sidoksissa sekä kuviin että sanoihin (em, hakupäivä 15.3.2012). *Ceci n'est pas une pipe* kuuluu sarjaan teoksia, joissa Magritte yhdistää kuvaa ja tekstiä (em, hakupäivä 15.3.2012).

Eri taidemuotojen yhdistely on tuottanut monia sisällöltään rikkaita ja monisyisiä teoksia. Kuitenkaan esitysmuotojen yhdistäminen ei ole välttämättä tuntunut taiteilijoista luontaiselta. Tove Jansson koki itsensä ensisijaisesti taidemaalariksi ja pyrki maalauksissaan pois kirjallisesta piirteestä (Kruskopf 1992, 315). Jansson kirjoitti lastenkirjoja itselleen omaksi huvikseen mutta koki sen vievän aikaa varsinaiselta työltä eli maalaamiselta (em, 316). Silti hän teki paljon esimerkiksi tunnettujen lastenkirjojen kuvituksia ja päätyi lopulta kuvataiteen ja kirjallisuuden risteyskohtaan (Kruskopf 1992, 315,316).

Janssonin luovuus pääsi todella oikeuksiinsa hänen yhdistäessään kuvallista ja sanallista ilmaisua ja näitä ilmaustapoja yhdisteleviä teoksia pidetäänkin Tove Janssonin omaperäisimpänä ja aidoimpana tuotantona (em, 6). Hänen kuvataiteellisessa ja kirjallisessa tuotannossaan on usein vaihtuva näkökulma, vuoropuhelu visuaalisen ja verbaalisen hahmotuskyvyn välillä on olennaista (em, 325). Kun sanat eivät riitä, kuva selventää viestiä (em, 325). Kuvan ollessa riittämätön sanat paikkaavat sitä (em, 325). Kuva ja sana vaikuttavat toistensa syntymiseen, niiden syntyjärjestystä ei voi todentaa, eikä sillä ole merkitystä (em, 7).

Tove Janssonin kuvaa ja sanaa hyödyntävä tuotanto on koskettanut monia ympäri maailman. Ehkä juuri näiden ilmaisumuotojen käyttö yhdessä on tehnyt hänen teoksistaan niin monitahoisia ja syvällisiä sekä tavoitettavia kulttuurista riippumatta. Kuvan ja sanan rikkaus yhdessä on kiinnostava ja tutkiskelun arvoinen aihe. Se on lähtökohta myös Kuva ja sana -näyttelyn teemoille. Näyttelyssä on pyritty kuvaamaan niitä tunnelmia ja ajatuksia, mitä eri tekstit ovat herättäneet tai teksti on voinut syntyä kuvan pohjalta. Tekstin ja kuvan on myös mahdollista toimia niin tiiviisti yhdessä, että on vaikea sanoa, kumpaa ilmaisumuotoa ensisijaisesti käytetään. Jotta kuvan ja sanan suhdetta voidaan näyttelyn avulla tarkastella monipuolisesti ja se saa yleisöä, tapahtuma on suunniteltava hyvin ja toteutukseen on panostettava.

5 TAPAHTUMAN SUUNNITTELU JA RAPORTOINTI

Kaikki tapahtumat vaativat onnistuakseen suunnittelua ja johdonmukaista toteutusta. Näin on myös Kuva ja sana -taidenäyttelyn kohdalla. Projekti elää koko ajan, joten tapahtuman lopullinen toteutus voi poiketa suunnitelmasta. Suunnitteluvaiheessa kaikkea ei siis kannata lyödä lukkoon, sillä projekti voi kehittyä toteutuksessa tehdyillä muutoksilla. Näyttelyn järjestämiseen kuuluvat tehtävät on joka tapauksessa kartoitettava ja niiden aikataulu ja sisältö on etukäteen mietittävä niin pitkälle kuin mahdollista.

Tapahtuman markkinoinnin suunnittelun olisi hyvä olla ensimmäisten järjestelyihin kuuluvien tehtävien joukossa. Laaditaan markkinointisuunnitelma, jossa määritellään käytettävät markkinoinnin keinot, kilpailutilanne, kohderyhmät ja markkinoinnin tavoitteet. Käytäntöön siirtymistä valmistellaan markkinointisuunnitelmassa. Kaikki toteutuneet markkinointiin liittyneet tehtävät raportoidaan. Markkinoinnin tuloksia arvioidaan Tulosten arviointi -luvussa.

Taidenäyttelyn pystytys ja muut esille asetteluun kohdentuvat toimet on harkittava hyvin toimivan tapahtuman rakentamiseksi. Taidenäyttelyn suunnittelussa hyödynnetään taidenäyttelyitä käsittelevää kirjallisuutta. Suunnittelun yhteydessä kerrotaan tarkemmin myös näyttelyn sisällöstä. Lopullinen esille asettelu esitellään perusteluineen Kuva ja sana -taidenäyttelyn toteutuksen raportoinnissa.

Avajaistilaisuus on tärkeä osa taidenäyttelyä. Se on myös osa näyttelyn markkinointia ja tilaisuus esitellä näyttelyn ideaa ja sen yhteyttä kirjastoympäristöön. Tilaisuutta suunniteltaessa on mietittävä ohjelmaa, tarjoilua ja muita ulkoisia järjestelykysymyksiä. Tilaisuus on avoin ja sitä mainostetaan Facebookissa sekä julisteiden avulla. Muutamia vieraita pyydetään paikalle virallisella kutsulla. Markkinoinnin yhteydessä luodaan avajaistilaisuudesta Facebook-tapahtuma ja valitaan sen kautta kutsuttavat samoin kuin kutsuilla paikalle pyydettyvät vieraat. Toteutuneesta avajaistilaisuudesta kerrotaan luvussa 9.2.

Projektin aiheuttamat kustannukset ryhmitellään omassa luvussaan markkinoinnin synnyttämiin kustannuksiin, teosten työstämiseen kuluviin materiaalikustannuksiin sekä muihin materiaalikustannuksiin. Kustannukset taulukoidaan ja niistä tehdään kokonaislaskelma. Kustannuksissa on otettu huomioon saadut lahjoitukset ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun

opiskelijakunnan (OSAKO:n) myöntämä projektiavustus avajaistilaisuutta ja muita järjestelyihin meneviä kuluja varten.

Lopuksi tapahtuman raportointiosassa arvioidaan Kuva ja sana -taidenäyttelyn ja sen markkinoinnin tuloksia. Palautelomakkeiden avulla kartoitetaan mistä vastanneet ovat saaneet tietää näyttelystä. Vieraskirjan ja kävijälaskurien tuottamat tulokset kävijöiden määristä raportoidaan. Sosiaalisen median kautta tapahtunutta markkinointia arvioidaan ja vapaasti annettua palautetta tarkastellaan yleisesti. Palautteen avulla yritetään hahmottaa, minkälaisena kävijät ovat kokeneet näyttelyn ja vastaavatko nämä kokemukset näyttelyn tavoitteita. Omat arvionsa koko projektin onnistumisesta opinnäytteen tekijä esittää Pohdinta -luvussa.

6 MARKKINOINTISUUNNITELMA

Markkinointiviestinnän tarkoitus on muodostaa yhteisiä käsityksiä asioista lähettäjän ja vastaanottajan välille (Vuokko 2003, 12). Olennaista on välittää se informaatio, jolla on vaikutusta niihin käsityksiin ja tietoihin, jotka voivat vaikuttaa siihen, miten vastaanottaja käyttäytyy lähettäjää kohtaan (em, 12). Markkinointia ei tehdä samalla tavalla esimerkiksi asiakkaille, sijoittajille tai vaikka organisaation henkilökunnalle. Taidenäyttelyn markkinointi myös vaatii omanlaistaan näkökulmaa, sillä kaikki yleisimmät markkinoinnit keinot eivät välttämättä sovi taidenäyttelyn kaltaisen tapahtuman markkinointiin. On myös pidettävä mielessä, että markkinoinnin kohde on näyttely tapahtumana, eivät näyttelyn teokset.

Taidetapahtumien markkinointiin ja myyntiin liittyy aina ristiriitoja. Taide on luonteeltaan hyvin epäkaupallista. Esimerkiksi hintalapun laittaminen taiteen synnyttämille kokemuksille tuntuu keinotekoiselta. Taiteen arvoa on vaikea mitata, sillä ainoat mahdolliset kaupalliset mittarit voivat olla teoksen ansiot teknisenä suorituksena tai taiteilijan maine ja asema (onko taiteilija esimerkiksi matrikelissa). Vaikka taideteoksilla ei olisi tunnettua tekijää tai taiteilijan tekninen osaaminen ei sillä hetkellä olisi korkea, näyttely voi silti herättää tunteita ja mielikuvia katsojassaan luoden ainutlaatuisia kokemuksia. Taiteen hienous on osittain mielestäni juuri siinä, että sen välittäessä aitoja tunteita se pystyy synnyttämään keskustelua katsojan ja tekijän välillä riippumatta näiden taustoista tai tiedoista.

Sellaisen taidenäyttelyn, jossa ei ole mukana teosten myyntiä, pitäminen ja markkinointi ovat kiitollisempia töiden tekijälle. Markkinointiin myymisen pois jättäminen sinänsä ei näyttelyn tapauksessa juuri vaikuta. Kuitenkin se tosiseikka, että taiteilija usein toivoo teostensa herättävän vapaasti mielikuvia katsojissa, vähän rajoittaa viestintää ja on otettavan huomioon näyttelyn markkinoinnin suunnittelussa. Markkinointi ei saa ohjata katsojan näkemystä näyttelystä johonkin valmiiseen muottiin tai ennakkokäsitykseen. Uskon, että tästä johtuen taidenäyttelyitä markkinoidaan yleensä hyvin pelkistetysti. Esimerkiksi taidenäyttelyitä mainostavissa julisteissa on harvoin enempää kuin yksi kuva ja perustiedot näyttelystä. Mitään ei pureksella valmiiksi, vaan se jätetään katsojan tehtäväksi.

Taidenäyttelyn markkinoinnissa voidaan kuitenkin mielestäni hyvin soveltaa kaupallisen alan käyttämiä markkinoinnin suunnittelun työvaiheita ja joitakin markkinoinnin menettelyjä. Käsittelen

prosessia vaihe vaiheelta. Käsittelyvaiheiden nimeämiseen käytän apuna Pirjo Vuokon teosta *Markkinointiviestintä: merkitys, vaikutus ja keinot* sivuilta 133-167.

6.1 Lähtötilanne

Perusongelma lähtötilanteessa on se, että taidenäyttely on tulossa, mutta kukaan ei vielä tiedä siitä, lukuun ottamatta tapahtumapaikan henkilökuntaa, opinnäytetyön ohjaajaa ja muutamia opiskelutovereita. Taidenäyttelyn tunnettavuutta täytyy siis nostaa. Mahdollisuuksia markkinoinnille luovat kirjaston käyttämät omat markkinoinnin väylät ja tiedottamisen mahdollisuudet oppilaitoksen kautta. Voidaan myös hakea lisärahoitusta opiskelijajärjestöltä, koska kyseessä on kuitenkin opintoihin kiinteästi liittyvä projekti.

Näyttelyn tuottajana ja markkinoijana on opinnäytetyön tekijä, joka raportoi toimiaan ja tapahtuman tuloksia opinnäytetyön muodossa. Toimintaympäristönä on tapahtumapaikkana toimiva lähikirjasto ja sen kehysorganisaatio. Kulttuurilaitoksena kirjasto on hyvä paikka järjestää taidenäyttelyjä. Kirjastoissa järjestetään paljon erilaisia tapahtumia, ja kokemusta ja sopivia tiloja monenlaiselle toiminnalle löytyy. Taidenäyttelyn niputtaminen kirjaston lisäpalveluksi onkin hyvin kannattavaa, koska kirjastossa asiakkaat pääsevät helposti kirjastonkäytön ohessa kosketuksiin näyttelyn kanssa ja kirjastojen oma kulttuurinen anti kasvaa.

Markkinointia voitaneen suorittaa valikoidusti Oulun kaupungin alueella. Lähtötilanteen pohtimiseen kuuluu myös kilpailutilanteen kartoittaminen. Koska kyse ei ole myytäväksi tarkoitetun tuotteen markkinoinnista, kilpailutilannetta ei arvioida mahdollisten markkinaosuuksien avulla. Kilpailua taidenäyttelyiden välillä käydään katsojien ajasta. On siis kartoitettava, mitä taidenäyttelyitä tulee olemaan samanaikaisesti menossa Oulun alueella. Mukaan lasketaan niin veistos-, valokuva- kuin maalaus- ja grafiikkapohjaiset näyttelyt. Julkisia taideteoksia tai esimerkiksi käsitöitä tai kirjallisia teoksia ja dokumentteja esitteleviä näyttelyitä ei huomioida kilpailutilanteen tarkastelussa.

Oulun alueella kulttuurilaitoksilla järjestetään jatkuvasti uusia näyttelyitä. Oulun taidemuseolla 5.6.2012 ja 29.6.2012 välisenä aikana, joka on Kuva ja sana -näyttelyn esillä olo aika, on esillä viisi eri näyttelyä. Villu Jaanison sekä Hanna Vihriälän Päivänvalossa -näyttely, Martti Mäen

maalauksia ja valokuvia esittelevä näyttely sekä Tartuntapintoja, uushankintoja Oulun taidemuseon kokoelmassa -näyttely ovat esillä edellä mainitulla aikavälillä. Lisäksi taidemuseolla järjestetään Terike Haapojan, Anni Kinnusen sekä Vesa Rannan Toinen luontomme - yhteisnäyttely, joka on Oulun Seudun Eläinsuojeluyhdistys ry 50-vuotisjuhlanäyttely. TUNNE! - valokuvia tunteista ja mielentiloista kuuluu myös taidemuseon kesäkuun näyttelyihin. (Oulun kaupunki 2012c, hakupäivä 8.5.2012)

Toinen tärkeä Oulun kaupungin kulttuuritoimija on Kulttuuritalo Valve, joka tarjoaa toimintatiloja ja -edellytyksiä kulttuurin sekä taiteen toimijoille. Valveella on useita gallerioita, joista jokaisessa järjestetään kesäkuun aikana näyttelyitä. Alla olevassa taulukossa on esitetty kesäkuun aikana järjestettävät näyttelyt eri gallerioissa. Näiden lisäksi kulttuurikeskuksen kahviossa järjestetään silloin tällöin kahvilänäyttelyitä (Oulun kaupunki 2012d, hakupäivä 3.6.2012; Galleria 5. 2012, hakupäivä 3.6.2012.)

TAULUKKO 1. Kulttuuritalo Valveen eri gallerioissa järjestettävät taidenäyttelyt kesäkuun 2012 aikana

paikka	tekijä	näyttelyn nimi	ajankohta
Kummigalleria	Laura Konttinen	Paikka jossa kadotin mielikuvitusystäväni	1.6.–10.6.2012
	Petteri Löppönen	Holy Connection	11.6.–21.6.2012
Rantagalleria	Satu Haavisto	No Sloping Ground	1.6.–10.6.2012
	Markus Henttonen	Night time stories	16.6.–29.6.2012
Valvegalleria		AnteroVipusen aarrearkku	1.6.–10.6.2012
		Tanssiva Muumilaakso	21.6.–29.6.2012
Galleria 5		Hematoon: Minityörynnäyttely Tartosta, Oulun taiteilijaseuran kutsunäyttely	30.5–17.6.2012
	Julia Lundsten	PROTO:n kutsunäyttely	20.6.–8.7.2012

Oulun kaupunginkirjasto on aktiivinen kulttuuritapahtumien ja erilaisten näyttelyiden järjestäjä ja toimintatilojen tarjoaja. Kuva ja sana -näyttely on yksi kesäkuussa järjestettävistä taidenäyttelyistä. Muut kesäkuun aikana esillä olevat pääkirjastolla ja lähikirjastoissa olevat näyttelyt on listattu alla olevaan taulukkoon. Oulun kaupungin kirjasto, maakuntakirjastoon kuuluu kuntauudistusten myötä myös lähikuntien kirjastoja, joissa pidettävät näyttelyt on myös otettu huomioon. Kuva ja sana -näyttelyn lisäksi sen tapahtumapaikkana toimivassa kirjastossa toteutetaan kirjojen myyntiä kesäkuun ajan, mikä voi vaikuttaa näyttelyä katsovien määrään (Oulun kaupungin kirjasto-maakuntakirjasto 2012, hakupäivä 3.6.2012.)

TAULUKKO 2. Oulun kaupungin kirjaston toimipisteissä järjestettävät taidenäyttelyt kesäkuun 2012 aikana

paikka	tekijä	näyttelyn nimi	ajankohta
Oulun kaupungin kirjasto, pääkirjasto		Hartsikiteitä ja kuparilaattoja -grafiikkaa vaparilaisittain	29.5.–14.6.2012
		Katujen lapset – valokuvanäyttely	29.5–14.6.2012
Haukiputaan pääkirjasto	Hannu Ahonen	pronssiveistoksia	21.5–15.6.2012
	Kirsi Tarvonen	Puusta ja vähän muusta	21.5–20.6.2012
	Hilkka Räihä	Hilkka Räihän töitä	18.6–2.7.2012
Jäälän lähikirjasto	Raimo Sirolinna	akvarelleja	24.5–8.6.2012
Karjasillan lähikirjasto	Sami Kahelin	Sami Kahelinin taidetta	4.6.–29.6.2012
Kiimingin pääkirjasto	Raimo Sirolinna	akvarelleja	24.5–8.6.2012
Oulunsalon kirjasto	Marja-Liisa Saarela & Pirkko Tihinen	Hyppytunti-maalauksia	kesäkuu 2012
Puolivälänkankaan lähikirjasto	Juha Matti Sassi	akvarelleja	4.6–29.6.2012

Oulun kulttuurilaitosten lisäksi näyttelyitä järjestävät yksityiset galleriat, lähialueiden museot, asukastuvat ja monet muut toimijat. Oulun seudun tapahtumia voi tarkastella esimerkiksi Kalevan tai Rummuttaja.fi:n tapahtumakalentereista. Seuraavaan taulukkoon on koottu näissä muissa kohteissa kesäkuun aikana pidettäviä taidenäyttelyitä. Tiedot on koottu Rummuttaja-fi:n kautta, eikä lista välttämättä sisällä kaikkia alueen näyttelyitä, koska niistä tiedotetaan vaihtelevasti. Tiedot ja tarkat ajankohdat on tarkistettu jokaisen näyttelypaikan sivuilta, mikäli mahdollista. (Oulun kulttuuriasiainkeskus 2012, hakupäivä 3.6.2012; Meritulli-Heinäpään asukas yhdistys ry 2012, hakupäivä 3.6.2012; Neliö-galleria 2012, hakupäivä 8.5.2012)

TAULUKKO 3. Taidenäyttelyitä muissa kohteissa Oulun seudulla kesäkuun 2012 aikana

paikka	tekijä	näyttelyn nimi	ajankohta
Galleria Art Ceramic, Oulunsalo	Räntilä Pirkko	rakuveistoksia	kesäkuu 2012
Galleria Metsola	Suoma & Raimo Ylisuvanto	akryylimaalauksia ja puuveistoksia	
Katoppa-asukastupa	Minna Mukari	Yhtenä kauniina päivänä, luontoaiheisia, mielenmaisemallisia maalauksia	1.6-31.8.2012
O.Jauhiaisen museo		Naivistit ja kesä, teoksia Heinäsen säätiön kokoelmista Oulun taidenmuseolta	26.6. alkaen
Taidegalleria Neliögalleria	Kirsi-Maria Perkiö	Arka jättiläinen -maalauksia	3.6-28.6.2012

6.2 Markkinoinnin tavoite

Tavoitteita pohdittaessa on otettava huomioon se, mikä viesti halutaan välittää ja mitkä ovat ne tulokset, joihin markkinoinnilla halutaan pyrkiä. Haasteellisuus ja realismisuus ovat tärkeimpiä kriteereitä tavoitteiden määrittelylle (Vuokko 2003, 138). Suunnitteluhetken tilanne ja toiveet tulevaisuudesta vaikuttavat siihen, mikä on haasteellista tai realistista (em, 138). Markkinoinnin tulisi vastata sen kohteen laajuutta, pienen näyttelyn markkinointia ei kannata suunnitella monen kunnan alueelle. Tulevaisuudessa koko Pohjois-Suomessa tai Oulussa asuvien tarvitse olla tietoisia pidetystä näyttelystä.

Liian laaja markkinointikampanja, joka olisi edellytys sille, että näyttelystä tiedettäisiin laajalaisesti, olisi turhan vaikea toteuttaa ja pientä näyttelyä varten tarpeetonta. Markkinointia ei voi myöskään toteuttaa niin monipuolisesti kuin alan ammattilainen osaisi sen tehdä. Kyseessä on osa harjoitustyötä, joka tehdään kirjastoalan opiskelijan voimin. Voidaan kuitenkin olettaa, että kirjastoalan opiskelija osaa hyödyntää joitakin markkinoinnin mahdollisuuksia, sillä markkinointia käsitellään pintapuolisesti osana kirjastoalan koulutusta.

Taidenäyttelyn markkinoinnin tavoite on tavoittaa mahdollisimman moni kohderyhmän jäsen. Tarkoitus on välittää viesti siitä, että näyttelyssä käsitellään kuvan ja sanan avulla visuaalisen ja kirjallisen esityksen suhdetta näitä kahta jo luonnollisesti yhdistävässä paikassa eli kirjastossa. Olen todella tyytyväinen, jos näyttelyn markkinointi herättäisi mielenkiintoa paitsi itse tapahtumaa myös aihetta kohtaan ja synnyttäisi ajatuksia ja keskustelua. Taiteidenvälisyyden teeman välittyminen on olennaista.

Markkinoinnin tavoitteisiin kuuluu kasvattaa näyttelyn ja sen kautta kirjaston kävijämääriä. Toisaalta kirjastossa käy joka tapauksessa lukuisia asiakkaita, vaikka kesä on kirjastoissa hiljaisempaa aikaa. Markkinoinnin painotus on enemmänkin kiinnostuksen herättämisessä. Kyse on kvalitatiivisesta markkinoinnista, jossa herätellään kiinnostusta ja voidaan vahvistaa tuotemielikuvaa ja vallata uusia markkina-alueita, eikä niinkään tavoitella numeraalisesti mitattavien tulosten saavuttamista (Vuokko 2003, 139).

En aseta markkinoinnille sen kummemmin numeerisia tavoitteita, koska näitä olisi vaikea mitata ja en muutenkaan koe niitä oleellisiksi. Kävijämääriä voidaan tarkastella hyödyntämällä kirjaston kävijämäärälaskuria, mutta se ei kerro kuinka moni on katsellut näyttelyä. Vieraskirjan avulla voi

saada näyttelyn katsojien määrästä jonkinlaisen kuvan. Sen ei kuitenkaan voi luottaa tuottavan täsmällistä tietoa. Kaikki taidenäyttelyn kävijät eivät välttämättä huomioi vieraskirjaa.

Tärkein tavoite näyttelylle on nimenomaan keskustelun syntyminen katsojien ja töiden välille. Toivon, että teokset koetaan jollakin tavalla koskettavina ja ajatuksia herättävinä. Kuvan ja sanan suhde on mielestäni todella mielenkiintoinen aihe, minkä toivon välittyvän. Edellisten syiden vuoksi pidänkin katsojien antamaa palautetta tärkeimpänä onnistumisen mittarinani oman arvioni ohessa. Palautetta otan vastaan sanallisesti ainakin avajaistilaisuuden yhteydessä ja palautelaatikon avulla. Teen palautteesta yhteenvedon mutten erikseen dokumentoi ainakaan suullista palautetta.

6.3 Kohderyhmät

Kohderyhmää määriteltäessä pohditaan, ketkä valmistettuja tuotteita hankkivat, miten niitä käytetään ja minkälaisia kohderyhmän jäsenet ovat. Jälkimmäiseen kuuluvat demograafiset tekijät, kuten koulutus, ikä, sukupuoli, siviilisääty, kansallisuus, tulot ja asuinpaikka, sekä psykograafiset tekijät, kuten elämäntapa, arvot ja persoonallisuus. Segmentoinnissa, eli tuotteiden kohdentamisessa asiakasryhmille, voidaan käyttää yhtä määrittelyn kriteeriä tai niiden yhdistelmiä. (Vuokko 2003, 143)

Taidenäyttelyn kohdeyleisön hahmotukseen vaikuttavat ainakin asuinpaikka, koulutus, ikä ja kansallisuus, todennäköisesti myös persoonallisuuden piirteet. Asuinpaikka tapahtumapaikkana toimivan kirjaston läheisyydessä laskenee kynnystä käydä tarkastelemassa näyttelyä. Näyttelyn mainontaa voi sijoittaa kirjaston lähiympäristöön. Näyttely sisältää suomenkielisiä tekstejä, mikä voi rajoittaa katselukokemusta ulkomaisille tarkastelijoille. Näyttely on myös selkeästi suunnattu aikuiselle yleisölle. Näistä rajoituksista huolimatta ei kannata ajatella, etteivätkö lapset ja ulkomaalaiset voi silti nauttia ja ammentaa jotain näyttelystä. Näyttelyn anti voi jäädä myös osittaiseksi, jos katsojalla ei ole edes peruskoulutusoista tuntemusta taiteista.

On myös pohdittava ketkä voisivat kiinnostua tapahtumasta ja syitä siihen, miksi näyttelyä tulnaisiin katsomaan. Taidenäyttelyyn tulevat helpommin vastaavista kokemuksista yleensä nauttivat ja taiteesta kiinnostuneet. Taidenäyttelyn kaltaiset tapahtumat usein vetoavat

luonteeltaan uteliaisiin ja visuaalisuudesta nauttiviin ihmisiin. Näyttelyn teema on tässä tapauksessa myös sellainen, josta kirjallisuudesta pitävät voisivat kiinnostua. Uteliaisuuden herättämiseksi markkinoinnin tulisi olla ajatuksia herättävää, muttei liian kaiken kattavaa. Vapaasti syntyville mielikuville on jätettävä tilaa.

Kirjastoa aktiivisesti käyttävistä voidaan olettaa, että he ovat ryhmä, joka on kiinnostunut kirjallisuudesta ja/tai kuvituksesta. He ovat selkeästi sellainen ryhmä, jolla näyttelyn markkinointia kannattaa erityisesti kohdentaa. Markkinointia kannattaa siis tehdä myös kirjastoissa ja sen viestintävälineissä, kuten nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Näin tavoitetaan ainakin monia niistä, jotka käyttävät usein kirjaston palveluja.

Luontainen kohderyhmä opinnäytetyönä toteutettavan näyttelyn markkinoinnille ovat Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijat ja opettajat. Opinnäytetyö on prosessi, joka kaikilla ammattikorkeakouluopiskelijoilla on edessään, joten kiinnostus muiden töitä kohtaan on jopa suotavaa. Lisäksi taidenäyttelyn organisointi ei ole opinnäytetyöksi yleisimpiä aihevalintoja, joten erilaisuutensa vuoksi se voi herättää uteliaisuutta. Pääasialliseksi markkinoinnin kohteeksi opiskelijoista kannattaa valita kirjasto- ja tietopalvelualan opiskelijat. Tämä ryhmä saa todennäköisesti eniten irti tapahtuman toteutuksesta ja itse näyttelystä, jonka teema on valittu kirjastomaailmaan sopivaksi. Muihin oppilaitoksiin kohdistuvaa markkinointia voi harkita, mutta alustava rajaus ammattikorkeakouluopiskelijoihin on tarpeen resurssien riittämisen varmistamiseksi.

Kohderyhmiä voisivat olla siis tapahtumapaikan lähellä asuvat, yleensä kirjallisuudesta ja taiteesta kiinnostuneet sekä kirjastojen aktiiviset asiakkaat. Kohderyhmä koostuisi aikuisista, joilla on vähintään peruskoulutustausta. Näiden lisäksi tapahtumaa on markkinoitava tietysti myös kirjastolle ja oppilaitokselle, joiden yhteistyö ja tuki on olennaista näyttelyn pitämiseksi. Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoista erityisesti kirjastoalan opiskelijat ovat tärkeä markkinoinnin kohderyhmä.

6.4 Markkinoinnin keinot

Markkinointiviestinnässä käytettävät keinot voidaan jakaa kuuteen osatekijään, jotka voivat kuitenkin toimia myös toistensa alueella (Vuokko 2003, 148,149). Näitä ovat mediajulkisuus, menekinedistäminen, sponsorointi, suhdetoiminta, mainonta ja henkilökohtainen myyntityö (em, 148). Markkinointikampanjassa voidaan hyödyntää yhtä tai useampia osa-alueita siten, että markkinointiviestinnän keinot korvaavat toistensa puutteita tai tukevat toisiaan (em, 148).

Kohderyhmät ja markkinoinnin tavoitteet ovat valintaperusteita markkinoinnissa käytettäville keinoille (em, 159). Tarkasteltavana olevan taidenäyttelyn markkinoinnissa niitä keinoja, joita voi ja kannattaa hyödyntää, ovat suhdetoiminta, mainonta sekä mediajulkisuus. Mainontaa ja julkisuutta erottaa se, että mainonta on maksettua ja sen avulla pyritään saavuttamaan laaja kohderyhmä eri kanavien välityksellä (Vuokko 2003, 193). Julkisuus taas perustuu siihen, että tiedon välitys tapahtuu ”maksuttomasti” hyödyntäen välillisesti eri medioita (em, 291).

Taidenäyttelyn markkinoinnissa voidaan hyödyntää kirjaston omia viestintäkanavia. Oulussa kirjastolla on sanomalehdissä palstatilaa, jolla esimerkiksi tiedotetaan Oulun kirjastoissa tapahtuvasta toiminnasta. Kirjaston verkkosivuille kerätään tiedot eri kirjastoyksiköiden tapahtumista ja myös sosiaalista mediaa hyödynnetään tiedottamisessa. Oulun alueella esimerkiksi Kaleva ja monet kaupunkilehdet listaavat Oulun alueen tapahtumia. Nämä ovat niitä kanavia, joiden avulla taidenäyttelyn tunnettavuutta voidaan nostaa ilman projektin toteuttajalle syntyviä kustannuksia. Tunnettavuus kasvaa ilman erillistä panosta markkinointiin, sillä tapahtuman järjestäminen sinänsä voi synnyttää tiedotusta. Julkisuuden avulla tavoitetaan monia Oulun alueella asuvia ja erityisesti kirjaston toiminnasta kiinnostuneita.

Mainonnan avulla voitaisiin tavoittaa niitä kirjallisuudesta ja taidenäyttelyistä kiinnostuneita, jotka eivät välttämättä lue lehtiä tai seuraa kirjaston tapahtumia. Yksinään julkisuus ei myöskään riitä kertomaan tarpeeksi taidenäyttelyn sisällöstä, koska ilmoituksissa tiedot yleensä rajoittuvat tapahtuman nimeen ja ajankohtaan. Tarvitaan siis kiinnostusta kasvattavaa mainontaa. Mainonta joukkoviestinten kautta on liian kallista projektia ajatellen. Taidenäyttelyitä ei muutenkaan usein mainosteta näitä kanavia pitkin, koska se ehkä koetaan epäsovivana. Taidenäyttelyn mainonnan ei yleensä tarvitse tavoittaa kovin laajaa yleisöä, ei varsinkaan pienen kirjastossa tapahtuvan näyttelyn.

Näyttelyn teemaa mukailien mainoksessa on oltava sekä kuvallista että kirjallista esitystä. Luontevin vaihtoehto on mainosjulisteiden suunnittelu. Julisteita voidaan levittää juuri halutun laajuiselle alueelle ja niiden avulla mainonta voidaan keskittää. Julisteiden avulla kiinnostusta voidaan herätellä ja parhaimmillaan juliste voi tuoda lisäsisältöä näyttelylle.

Julisteiden lisäksi mainontaa voi toteuttaa hyödyntämällä sosiaalista mediaa. Näyttelylle voi tehdä oman Facebook -sivun. Sen lisäksi, että Facebook-tilin luominen palveluille ja yrityksille on vaivatonta, kävijöitä on helppo kutsua ja mahdollisten osallistujien määrää seurata. Kutsutut voivat välittää tietoa näyttelystä myös omille Facebook-kavereilleen. Facebookin kautta tapahtuvan mainonnan kohteena voisivat olla pääasiassa muut opiskelijat sekä tuttavat ja sukulaiset.

Suhdetoiminnan avulla pyritään rakentamaan ja pitämään yllä toiminnan kannalta oleellisten sidosryhmien ymmärrys ja tuki (Vuokko 2003, 279). Tapahtuma on riippuvainen kirjaston tuesta. On siis tärkeää, että tapahtumapaikkana toimivan kirjaston henkilökunta on tietoinen tapahtumasta ja sen teemasta ja tarkoituksesta. Tapahtuma tarvitsee myös tuen oppilaitokselta, erityisesti opinnäytetyön aiheen hyväksymisestä vastaavilta tahoilta. Ohjaajilta saatava palaute ja opastus ovat myös tärkeitä projektin asianmukaisen edistymisen kannalta.

6.5 Käytäntöön siirtyminen

Eri markkinointiviestinnän keinoja runkona käyttäen voidaan eritellä jo tehdyt toimenpiteet ja tulevat tehtävät. Julkisuuden osalta varsinaisia markkinointitehtäviä ei ole. On selvittävää kuitenkin, missä taidenäyttelystä voitaisiin tiedottaa ja tapahtuuko se niissä kanavissa automaattisesti. Kartoitetaan tarkemmin, miten ja missä kirjasto tiedottaa tapahtumistaan, ja voiko tiedotteiden sisältöön vaikuttaa. Jos vaikutusmahdollisuuksia on, kiinnostusta pyritään kasvattamaan esimerkiksi näyttelyn sisällön kuvailun avulla.

Mainonnassa lähdetään liikkeelle julisteiden suunnittelusta, jonka projektin tekijä toteuttaa. Julisteita ei tarvita kovin suurta määrää, joten juliste tulisi suunnitella sellaiseen muotoon, että sen voi tulostaa hyödyntäen esimerkiksi oppilaitoksen tulostimia. Se olisi myös taloudellisin ratkaisu. Julisteita levitettäisiin julkisiin tiloihin erityisesti lähelle tapahtumapaikkaa. Kirjaston käyttäjiä

voidaan yrittää tavoittaa sijoittamalla julisteita eri kirjastoyksiköiden ilmoitustauluille. Myös kulttuurilaitokset kuten taidemuseot ja kulttuurikeskus Valve ovat hyviä paikkoja kuvataiteesta ja kirjallisuudesta kiinnostuneiden tavoittamiseksi. Voidaan hyödyntää myös kauppojen ja esimerkiksi vanhainkodin ilmoitustaulua. Julisteiden kiinnittämiseen on varattava materiaalit ja niiden levittämiseen aikaa.

Suhdetoimintaa on toteutettu oppilaitokselle hakemalla opinnäytetyön aiheen hyväksymistä ja kertomalla projektin suunnitellusta kulusta aloitus- ja ohjausseminaarissa. Kirjastolle tapahtumasta on tiedotettu ja näyttelyn ideaa ja toteutussuunnitelmaa esitelty sähköpostitse. Lisää yhteistyötä kirjaston kanssa tullaan tekemään näyttelyn pystytykseen liittyvien kysymysten parissa.

6.6 Tulosten arviointi

Markkinoinnin tuloksia voidaan arvioida numeerisesti esimerkiksi kävijämäärän avulla, mutta kuten markkinoinnin tavoitetta käsiteltäessä selitettiin, tulokset eivät välttämättä pysty kertomaan todellisista kävijämääristä. Ne voivat kuitenkin antaa suuntaa markkinoinnin vaikutuksista. Kävijämääriä raportoidaan mutta en sido niitä näyttelyn onnistumiseen. Arvio tapahtuman onnistumisesta tulee perustumaan lähinnä katsojien antamiin palautteisiin.

7 MARKKINOINNIN RAPORTOINTIA

Kirjastolla on omat kanavansa tapahtumien tiedottamista varten. Kirjasto tiedottaa tapahtumista tapahtumakoosteen muodossa, jossa esitetään perustiedot tapahtumasta eli ajankohta ja tapahtumapaikka. Koosteeseen lisätietojen liittäminen näyttelystä olisi ollut vaikeaa. Tarkempaa selvitystä tiedotusväylistä kysyin sähköpostitse.

Saamani vastauksen mukaan tieto tapahtumista välittyy kirjaston verkkosivuille (tarkempi osoite: <http://oulu.ouka.fi/kirjasto/palvelut/nayttely.html>) sekä Rummuttaja.fi:n ja Kalevan tapahtumakalentereihin (Tarkkinen 28.3.2012, sähköpostiviesti). Rummuttaja.fi on Oulun kaupungin ylläpitämä sivusto, jolle kootaan tiedot kaikista Oulun seudun kulttuuritapahtumista (Oulun kaupunki 2012e, hakupäivä 12.4.2012). Näiden lisäksi tapahtumakooste lähetetään viikkoa ennen 56 medialle, johon kuuluu kaupungin tiedotuksesta vastaavia henkilöitä (Tarkkinen 28.3.2012, sähköpostiviesti). Informaatio, jonka he saavat on enemmän tiedoksi -tyyppistä, eikä tieto heidän kauttaan yleensä välity enää eteenpäin (em, sähköpostiviesti).

Tapahtumien järjestäjät huolehtivat itse laajemmasta markkinoinnista. Pieni taidenäyttely ei kuitenkaan kaipaa kovin laajamittaista tiedottamista. Sosiaalisen median kautta tapahtuva tiedottaminen, rajatulle vierasjoukolle toimitettavat avajaiskutsukirjeet ja mainosjuliste ovat juuri sopiva lisä tukemaan kirjaston omia väyliä pitkin tapahtuvaa julkisuuden periaatteeseen perustuvaa markkinointia. Juliste on yksinkertaistettu mutta tavoittelee näyttelyn teemaa (katso Liite 2).

Ilmoitus näyttelystä on lisätty Oulun kaupungin kirjaston kotisivuille ja muihin lähteisiin, joihin tieto välittyy kirjaston kautta toukokuun 2012 alussa. Julisteiden levitystä ei kannata aloittaa samoihin aikoihin, koska 4-5 viikkoa julisteiden levittämisestä näyttelyn avajaisiin on liian pitkä aika. Tapahtuman ehtii siinä ajassa unohtaa. Aikaisin aloitettu mainonta voi olla jopa turhauttavaa, jos halukas kävijä joutuu odottamaan vierailumahdollisuutta pitkään. Usein mainosjulisteita näkeekin ilmaantuvan vasta viikkoa kahta ennen tapahtumaa, varsinkin jos kyse ei ole suuresta kaupallisesta tapahtumasta, jonne lipunmyynti on järjestettävä hyvissä ajoin. Kuva ja sana - taidenäyttelyn julisteet levitetään viikko ennen tapahtumaa.

Julisteiden levityspaikkojen valintaa on tehty alustavasti markkinointisuunnitelmassa luvussa 6.5 Käytäntöön siirtyminen. Edellä mainitussa luvussa esitettyjen kohteiden lisäksi muita paikkoja, kuten Oulun ammattikorkeakoulun ilmoitustauluja, on hyödynnetty julisteiden sijoittamiseen. Sijoituspaikkojen harkinnassa on otettu huomioon suunnitellut kohderyhmät, aikataulliset rajoitukset ja pidetty mielessä, että näyttelyn mainonnan ei ole tarkoitus olla laaja-alaista.

Julisteita levitettiin ensin tapahtumapaikkana toimivaan kirjastoon ja sen läheisyyteen. Kirjastoon jätettiin julisteet kummankin sisäänkäynnin yhteyteen. Lähialueella julisteita kiinnitettiin ruokakaupan ilmoitustaululle, vanhainkodin ala-aulaan ja asukastuvalle. Läheisellä huoltoasemalla ei ollut ilmoitustaulua eikä muutakaan sopivaa tilaa julisteelle, joten siitä vaihtoehdosta luovuttiin.

Julisteita vietiin käytetyimpiin kaupungin kulttuurilaitoksiin, kuten taidemuseolle, kulttuurikeskus Valveelle sekä Oulun kaupungin kirjaston pääkirjastolle. Pääkirjastolla julisteet kiinnitettiin sekä muiden tahojen järjestämille tapahtumille että kirjaston omille tapahtumille varatuille ilmoitustauluille. Julisteita asetettiin esille myös Oulun seudun ammattikorkeakoulun eri yksiköihin, jokaiseen 1-3 kappaletta.

Kuva ja sana -näyttelyn markkinoinnissa hyödynnetään myös sosiaalista mediaa. Facebook on laajalti käytetty ja sen kautta on helppo tavoittaa varsinkin nuoria aikuisia, joista monilla on tili Facebookissa. Se on luonnollinen tapa kohdistaa markkinointia yhteen suunnitelluista kohderyhmistä eli opiskelijoihin. Opiskelijoille kohdennettu markkinointi toteutetaan sosiaalisen median ja oppilaitoksiin sijoitettujen julisteiden avulla oppilaitosten omien tiedotusväylien sijasta. Facebookin avulla voi myös seurata mahdollisten kävijöiden määrää ja tiedon leviämistä laajemmalle kutsuttujen jakaessa kohdetta *Kuva ja sana -taidenäyttely*.

Kuva ja sana -taidenäyttelylle luodaan oma profiili, jota hallinnoi opinnäytteen tekijä. Profiilin aloitussivulla on kuva, joka näkyy myös mainosjulisteessa mutta sen väriä ja tekstiä on muunnettu sopivammaksi (katso Liite 3). Taustalla on puun oksia esittävä valokuva, jonka kaltaisia on myös näyttelyssä, mutta joka ei nimenomaisesti ole esillä näyttelyssä. Facebookilla ei saa olla käyttöoikeutta näyttelyssä esillä oleviin kuviin. Profiilissa esitellään Kuva ja sana -taidenäyttelyä ja sen ideaa lyhyesti ja mahdollisimman kiinnostavalla tavalla. Lisäksi taidenäyttelyn profiililla tehdään tapahtuma Avajaiset, johon voi erikseen kutsua vieraita.

Facebookin kautta kutsutaan näyttelyyn ja avajaisiin sukulaisia ja tekijän tuttavapiiriin kuuluvia opiskelijoita. Kutsuissa painottuvat kirjastoalan oppilaitosten opiskelijat, jotka opiskelevat Oulun ammattikorkeakoulussa, yliopistossa tai ammattikoulussa. Lisäksi kutsuttuihin kuuluu jonkin verran Oulun seudun ammattikorkeakoulun muiden alojen ja yksiköiden opiskelijoita. Facebookissa kutsuja voi lähettää myös sähköpostin yhteyshenkilöille, mutta vain harvojen sähköpostipalvelujen kautta. Tästä ominaisuudesta ei ollut markkinoinnissa hyötyä. Kutsuja lähetetään yhteensä 51.

Kutsuja toimitetaan fyysisenä muutamille valikoiduille kutsuvieraille. Näihin kuuluu lähipiirin ihmisiä, opiskelutovereita, Oulun seudun ammattikorkeakoulun opettajia, kirjaston henkilökuntaa ja Oulun seudun opiskelijakunnan jäseniä. Kutsut on toimitettu mahdollisuuksista riippuen henkilökohtaisesti tai vaihtoehtoisesti postitse. Kutsuja viedään yhteensä vajaat 30 kappaletta. Kutsun ulkoasua voi tarkastella liitteestä 9.

8 KUVA JA SANA -TAIDENÄYTTELY

8.1 Näyttelyn suunnittelu

Jotta Kuva ja sana- taidenäyttelystä syntyy onnistunut ja tarkoituksenmukainen lisäarvopalvelu kirjastolle, on sen toteutuksen suunnitteluun panostettava. Mikäli tapahtuma ei olisi hyvin toteutettu, markkinoinnin voitaisiin kokea olevan harhaanjohtavaa ja tapahtuma voisi saada huonoa palautetta. Minkälainen on sitten hyvä taidenäyttely?

Useita taidekirjoja julkaisseen ja näyttelyiden parissa työskennelleen Satu Itkosen (Taidekuvan äärellä: katso, koe, jaa 2011, 68) mukaan taidenäyttelyitä voidaan pitää yleisinä kertomisen sekä näyttämisen tapoina ja välineinä. Tarkoitus on välittää viestejä asettamalla julkisesti esille teoksia (em, 68). Hyvässä ja vuorovaikutteisessa näyttelyssä on Itkosen (2011, 68) mielestä pohdittu, *miksi näyttely järjestetään, kenelle näyttely on suunnattu ja miten se toteutetaan*. Näitä kysymyksiä on hyvä tarkastella erikseen Kuva ja sana -näyttelyn kohdalla.

Kuva ja sana -taidenäyttely toteutetaan opinnäytetyönä, jonka aihevalintaan on vaikuttanut tekijän mielenkiinto tapahtumaorganisointiin. Koska opinnäytteen tekijä on kiinnostunut kuvataiteesta ja kirjallisuudesta ja ne kuuluvat hänen harrastuksiinsa, näyttely oli tapahtumatyyppin valinnaksi luontainen. Tarkoitus on tuottaa kirjastolle lisäarvopalvelu, joka on suunniteltu nimenomaan kirjastoympäristöön.

Näyttely on suunnattu pääasiallisesti kirjaston asiakkaille ja muille taiteesta ja kirjallisuudesta kiinnostuneille. Näyttelyn teema on valittu siten, että se kiinnostaa näitä asiakasryhmiä ja sopii kirjastoon. Toiveena olisi, että kirjastossa käyvät voivat löytää näyttelyn avulla uutta sisältöä kirjastovierailulle tai pelkästään näyttelyä katsomaan tulevat voivat ohjautua myös kirjaston asiakkaiksi.

Kuva ja sana -taidenäyttely pystytetään lähikirjastoon aulatilaa, jossa järjestetään usein näyttelyitä. Laajuudeltaan näyttely käsittää 9 kuvataideteosta, joissa teksti on joko osa teosta tai se on innoittanut kuvien tunnelmaa tai aihetta. Teksteihin kuuluu kirjoja, laulujen lyriikoita, runoja ja irrallisia sanoja. Kuvataidetyöt ovat kaikki Marja- Terttu Vähäkankaan tekemiä mutta teksteistä suurin osa on muiden tekijöiden tuottamia ja ovat enemmänkin taustaa kuvataideteoksille.

Näyttelyn esittely, teoslista ja dokumentit teoksista löytyvät liitteistä (katso Liitteet 4 & 5). Teokset ovat esillä vuoden 2012 kesäkuun 5.päivästä 29.päivään. Näyttelylle toteutetaan markkinointia sosiaalisessa mediassa sekä julisteiden kautta tapahtuvan mainonnan ja kirjaston omien viestintäkanavien tuoman julkisuuden avulla.

Näyttelyn teema on hyvin monisyinen ja teosten toteuttaminen on vaatinut useiden eri tekniikoiden hyödyntämistä. Tästä huolimatta näyttelystä on saatava looginen kokonaisuus, koska näyttelyllä on olemassa punainen lanka, eikä kaoottisuuteen pyritä. Esille asettelun on oltava mielekäs ja selkeä. Teosten looginen asettelu ja taidenäyttelyn hyvin harkittu aiheen valinta ovat edellytyksiä kiinnostuksen herättämiselle (Itkonen 2011, 69). Teosten asettelun on oltava myös perusteltavissa.

Kuten Itkonen (2011, 69) kirjassaan mainitsee, teosten yhteensopivuuden ja luonnollisimman kokonaisuuden voi hahmottaa vain kokeilemalla. Voidaan koota pieniä aihekokonaisuuksia tai pareja. Sekalaisista teoksistakin voidaan saada hyvä näyttely, mikäli hyödynnetään oikeanlaista teosten rytmitystä ja teosten välisiä kontrasteja (em, 69). Katsojien pitää pystyä liikkumaan vapaasti näyttelytilassa ja hahmottamaan helposti näyttelyn osat (em, 69). Teosten sijoittelussa on otettava huomioon paitsi aiheen käsittelyn johdonmukaisuus myös ulkoisia seikkoja. Näitä ovat esimerkiksi tilan valaistus, teosten asettelukorkeus sekä teosten etäisyydet toisistaan ja katsojaan (em, 69).

Teosten ominaisuudet ja käytössä oleva tila asettavat paljon ehtoja teosten asettelulle. Vaikka kirjastolla on tarjota hyvin sermejä, telineitä ja kiinnikkeitä, tila on kohtuullisen kapea ja takaseinän valaistus on esimerkiksi maalauksille turhan suoraan kohdentuva ja voimakas. Teosten asettelu toisiinsa sointuvalla ja pienemmät kokonaisuudet erottelevalla tavalla ovat prioriteetteja pystytyksen suunnittelussa. Koska kirjasto ei ole tarkoitettu ammattimaisesti viimeisen päälle toteutettuja näyttelyitä varten, joistakin asioista on pakko tinkiä. Kuten tässä tapauksessa tyydytään vaihtelevan laatuiseen valaistukseen.

Teokset asetellaan siten, että niiden avulla pyritään kertomaan tarinaa ja eri tunnelmat luovat omia osiaan näyttelyyn. Alussa on erillään muista hemepeäaiheinen teos Tämä rakkaus, jota seuraa elämäniloinen maalaus Peipponen. Peipposen tunnelmasta siirrytään sen vastakohtiin teoksessa Hukkuu tukahtuu. Tummansävyiset aiheet jatkuvat teoksessa Katseen takana. Kolme edellistä muodostavat väriensä, tekniikoidensa ja ilmaisunsa puolesta yhteensopivan

kokonaisuuden. Tämä rakkaus kiinnitetään seinälle palautepöydän yläpuolelle. Peipponen ja Hukkuu tukahtuu -teokset asetellaan takaseinälle ja Katseen takana sermiin.

Edellisiä seuraa omana ryhmänään Turvapaikka, Päiväperhonen sekä Öinen juhla. Kaksi ensimmäistä kiinnitetään sermiin ja Öinen juhla roikkumaan kattovalaisimesta. Tunnelma vaihtelee näissä teoksissa kaihoisasta ja etäisestä riemukkaaseen ja elämänmakuiseen. Turvapaikka ja Öinen juhla sisältävät tyyliään vastaavia piirroksia ja kuvaruno Perhonen sopii hieman graafisempaan tyyliin.

Venus ja Sanoja sinulle päätyivät viimeiseksi näyttelyssä, koska kummankin aihe on enemmän itseän päin kääntyvä, henkilökohtaisempi. Venus johdattelee katsojan fyysisen peilin eteen näyttelyn päättävässä teoksessa Sanoja sinulle. Kun katsoja kääntyy pois peilikuvastaan, hän näkee näyttelyn ensimmäisen teoksen ja sen alla pöydän, jolla on vieraskirja, palautelaatikko ja näyttelyesittelyitä. Sanoja sinulle on näyttelyn päätteos. Se on kohtuullisen painava peiliosansa vuoksi, joten se kiinnitetään telineeseen sermin eteen. Venus laitetaan sermiin. Selkeämmän mielikuvan näyttelyn asettelusta ja kierrosta saa kuvan avulla (katso Liite 6).

Muita näyttelyn pystykseen liittyviä ulkoisia järjestelyjä ovat näyttelyn opasteet ja kävijöille jaettava taustatieto samoin kuin palautteen jättämistä varten tarvittavat materiaalit ja tila. Näyttelyn juliste on hyvä sijoittaa kirjaston oven läheisyyteen sisä- ja ulkopuolelle ja merkitä niiden yhteyteen nuolella näyttelyn sijainti tilassa. Itse näyttelyssä teokset merkitään numeroin ja teoslistasta löytyy teoksen nimi ja muut tiedot numeron kohdalla. Teoslistan toisella puolella on lyhyt esittely näyttelystä, teoksista ja teosten tekijästä (katso Liite 4). Teosten yhteydessä on myös erilaisia tekstejä, joiden muotoilu on mahdollisimman yhdenmukainen. Kaikki tekstit on kirjoitettu yhdenmukaisella fontilla, jonka koossa ja muodossa on otettu huomioon luettavuus.

Taidenäyttelyssä läpinäkyvyys on tärkeää: teosten tekijät ja näyttelyn suunnittelija on tuotava esille. Kuva ja sana -näyttelyssä on esillä paitsi kuvataiteidoiden tekijän omia kuin muiden taiteilijoiden tekstejä. Tämän vuoksi on erityisen tärkeää, että näyttelyn teokset ja niitä innoittaneet tekstit on eroteltu toisistaan selkeästi. Teoslistaan ja näyttelyesittelyyn (Liite 4), on esitelty teosten tekijät mahdollisimman selkeällä tavalla. Kaikkiin näyttelyn osiin on merkitty tekijä.

Palautteen antaminen tapahtuu nimettömänä palautelappujen avulla (katso Liite 7). Lapuissa kysytään yleistä mielipidettä näyttelystä avoimella kysymyksellä sekä sitä, mistä kävijä on saanut

tietää näyttelystä. Vastausten läpikäymisen helpottamiseksi jälkimmäiseen kysymykseen vastaukset ovat ”rasti ruutuun” -muodossa. Palautteiden jättämistä varten on näyttelyn yhteyteen sijoitettava palautelaatikko.

Taidenäyttelyissä on katsojalla ollut perinteisesti hiljaisen oppilaan rooli (Hämäläinen-Forslund, 408). Taidenäyttely ei kuitenkaan saisi olla pelkästään sivistyksellinen, vaan herättää katsojan oma mielikuvitus ja synnyttää keskustelua taiteen ja sen katsojan välille. Sen lisäksi, että Kuva ja sana -näyttelyn tavoitteeseen kuuluu kuvan ja sanan suhteen tarkastelua, tarkoitus on antaa uusia näkökulmia taiteen tarkasteluun ja olla virikkeenä uusille ajatuksille. Edellisen tavoitteen saavuttamiseksi palautteen saaminen on tärkeää.

Muita näyttelyn yhteyteen sijoitettavia asioita ovat ne kirjat ja musiikkialbumit, joiden tarinat ovat innoittaneet näyttelyn teoksia. Näiden kirjojen ja albumien lainausmahdollisuus on varmistettava. Lisäksi palautelaatikon viereen voidaan jättää vieraskirja kävijämäärien seuraamista varten. Kävijämääriä seurataan myös kirjaston omien kävijämäärälaskurien avulla.

8.2 Näyttelyn esille asettelun toteutus

Näyttelyn toteutus onnistui lähes poikkeuksetta suunnitelman mukaisella tavalla. Teosten sijaintia suunniteltiin etukäteen paikan päällä ja varsinaisessa pystytyksessä palaset loksaitivat paikalleen helposti. Teoksista syntyi jouheva ja monipuolinen kokonaisuus. Erilaisista toteutusmuodoista ja esillä olevista teksteistä ja muusta tiedosta huolimatta yleisilme on selkeä ja näyttelyä on helppo seurata. Sen osat on eroteltu näkyvästi ja numerointien, tekstien ja lomakkeiden ulkoasujen yhdenmukaisuus varmisti siistin yleisilmeen. Eri tekstien tekijät ovat tarpeeksi hyvin ja monistellen esillä.

Teosten sijainnit eivät muuttuneet, mutta niiden kiinnitykset jonkin verran. Sanoja sinulle kiinnitettiin sermiin eikä telineeseen, koska vaikutelma oli siten siistimpi. Öinen näytelmä laitettiin koukkuun roikkumaan kattovalaisimeen kiinnittämisen sijasta. Viereen kirjoitettiin lappu, jossa kerrottiin, että teoksen saa nostaa ja sitä voi käännellä. Tämä oli selkeämpi ja helpommin toteutettava ratkaisu.

Koska Sanoja sinulle -teos kiinnitettiin sermiin, yksi sermin leveys jäi tyhjäksi. Tähän löysi luonnollisen paikkansa näyttelyn nimen ja tekijän kertova juliste sekä kopiot teoslistasta ja näyttelyesittelystä. Näin nämäkin dokumentit saatiin esille siltä varalta, että vierailija ei niitä löytäisi pöydältä kansioista. Kun Sanoja sinulle sijoitettiin edellä kuvatulla tavalla, sitä katsova näkee takanaan peilikuvassa näyttelyn ensimmäisen teoksen ja vieraskirja/palautelattikko - pöydän. Ehkä palautteen antaminen ei näin unohdu niin helposti.

Pöytiä, joille sijoitettiin lainattavat kirjat ja cd:t sekä vieraskirja ja muu materiaali, koristeltiin vihreillä liinoilla. Kullanvärinen vieraskirja ja kultakuviolisella lahjapaperilla koristellut palautelomakelaatikko ja palautteen jättämiseen tarkoitettu laatikko sekä kyltit sointuvat hyvin yhteen ja tekevät näyttelyn ilmeestä tyylikkäämmän. Myös pöytää, jolle sijoitetaan avajaistilaisuudessa tarjottavat juomat ja ruuat somistettiin vihreällä liinalla.

Näyttelystä otettujen kuvien avulla voidaan tarkastella näyttelyn toteutunutta yleisilmettä. Kuvat löytyvät liitteestä 8.

9 AVAJAISTILAISUUS

9.1 Avajaistilaisuuden suunnittelu

Avajaistilaisuus on näyttelyn lähtölaukaus ja näyttelyn toteutuksen tärkeimpiä vaiheita. On mietittävä, keitä avajaisiin pyydetään ja miten sekä minkälaista ohjelmaa tilaisuudessa on. Tarjottavat virvokkeet ja ruuat suunnitellaan. Kaikki tilaisuuteen tarvittavat tarvikkeet on hankittava ja lisättävä kustannuksiin.

Tilaisuuteen pyydetään vieraita kirjallisilla kutsuilla ja sosiaalisen median kautta. Tilaisuus on tarkoitettu ennen kaikkea kutsuvieraita varten, mutta avajaisista on tiedotettu myös mainosjulisteeissa. Tilaisuus on tarkoitettu avoimeksi. Kirjallisia kutsuja on toimitettu lähipiiriin ihmisille, ystäville, opiskelijatovereille, Oulun ammattikorkeakoulun kirjastoalan opettajille, näyttelypaikkana toimivan kirjaston henkilökunnalle ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan jäsenille. Kutsut on viety paria poikkeusta lukuun ottamatta suoraan vastaanottajille henkilökohtaisesti. Facebookin kautta on pyritty tavoittamaan erityisesti muita opiskelijoita. Palveluun on luotu tapahtuma *Avajaiset* Kuva ja sana -taidenäyttelyn profiililla. Kirjallisia kutsuja on toimitettu vajaalle 30 hengelle ja Facebookin kautta on kutsuja lähetetty noin 50:lle. Edellä mainituissa on muutama päällekkäisyys.

Tilaisuus järjestetään kirjastolla, johon näyttely pystytetään. Kirjaston keittiö- ja muita tiloja voidaan hyödyntää valmisteluissa. Tila on avoin ja sopii myös pieniin esityksiin. Suunnitelmana on pitää näyttelyä ja siihen johtanutta prosessia esittelevä puhe ja varata avajaisiin kaksi esiintyjää, toinen runonlausuja ja toinen laulaja. Runoina lausuttaisiin näyttelyyn liittyviä runoja kuten Saima Harmajan Peipponen. Laulaja saa itse valita esittämänsä kappaleet, mutta toivomus olisi, että esitykseen kuuluisi Chisun Tämä rakkaus kappale. Edellä mainitun laulun esittämiseen haetaan lupaa Teostolta, mutta muut kappaleet valitaan vapaasti käytettävistä kappaleista. Tilaisuuden rajallisen osallistujamäärän vuoksi toteutuisi Teoston minimimaksu elävän musiikin esittämiseksi, joka on 36,05 euroa+ ALV 9% (Rantalainen 4.6.2012, sähköpostiviesti).

Näyttelyn ulkoasu on syytä tarkistaa ennen avajaisia, vaikka näyttelyn esille asettelu tehdään hyvissä ajoin ennen tilaisuutta. Avajaiset järjestetään torstaina, koska tuona päivänä kirjasto sulkeutuu aikaisemmin ja tilaisuus voidaan pitää sulkemisajan jälkeen. Teokset laitetaan esille

kuitenkin jo tiistaina. Avajaisiin on varattava pöytä virvokkeita ja pientä suolaista tarjottavaa varten. Tarvittavat astiat kuten jäämalja sekä kuohuviinilasit lainataan tai hankitaan.

Tilaisuudessa tarjotaan alkoholitonta kuohuviiniä sekä suolakeksejä. Suolakekseihin saadaan makua levitteistä ja yrteistä. Tarjolla on myös gluteeniton ja vähälaktoosinen vaihtoehto. Juomapulloista ainakin yksi laitetaan jäämaljaan esille, jotta vieraat voivat tarkistaa sen tiedot. Ruokien yhteyteen laitetaan niiden kuvaukset, joihin merkitään myös allergiatiedot.

9.2 Avajaistilaisuuden toteutus

Valmistelut avajaistilaisuutta varten aloitettiin hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Ruuat valmistelimme kirjaston keittiötiloissa ja ne vietiin esille pitkälle pöydälle kirjaston aulaan. Kaikki tarvikkeet oli hankittu muutamaa päivää etuajassa. Näyttelyn ulkoasu ja sen muut materiaalit tarkistettiin ja tarjoilupöytä koristeltiin liinoilla ja kukkasilla. Ruokien tiedot aseteltiin esille. Alkoholiton kuohuviini kaadettiin laseihin juuri ennen tilaisuuden alkua ja vieraita kehoitettiin ottamaan juomansa heti, jotta voitiin nostaa malja.

Avajaistilaisuuden aloitti puhe, jossa ensin kiitin tapahtuman mahdolliseksi tehneitä tahoja ja toivotin vieraat tervetulleeksi. Erityiskiitoksen esitin kirjaston henkilökunnalle, joka auttoi paitsi näyttelyn pystytyksessä ja avajaistilaisuudessa myös vastasi projektin aikana syntyneisiin kysymyksiin nopeasti ja ammattitaitoisesti. Maljat kohotettiin taiteen kunniaksi. Seuraavaksi kerroin tapahtuman lähtökohdista ja aiheen sidonnaisuudesta kirjastoympäristöön. Kuvan ja sanan suhteesta lausuin muutaman sanan perustuen tekemääni viitekehukseen. Lopuksi esitin toiveeni siitä, että näyttely voisi olla tunteita ja ajatuksia herättävä.

Ennen kuin vieraat lähtivät kiertämään näyttelyä, selitin hieman sitä, miten näyttely kiertää ja minkälaisia osia siinä on. Kehotin myös jättämään palautetta, jota kertyikin avajaisillan ajalta hyvin. Tilaisuus kesti noin puolitoista tuntia aloituspuheesta viimeisen vieraan lähtöön, jonka jälkeen purin pöydältä tarjoilutarvikkeet ja keräsin palautelomakkeet. Kirjaston päivän viimeisessä työvuorossa ollut henkilökunta oli avajaisissa illan loppuun ja auttoi tavaroiden kasaamisessa. Tilaisuuden aikana henkilökunnan jäsenet myös tarkkailivat sisäänkäyntejä mahdollisten myöhässä tulijoiden varalta.

Avajaisten osallistujamäärä oli 21 henkeä, mikä osui lähelle arviota. Kaikki vieraat olivat joko virallisen kutsun saaneita tai Facebookin kautta kutsuttuja. Valitettavasti suunnitelluista esiintyjistä kumpikaan ei voinut osallistua. Aloituspuhe jäi siis ainoaksi virallisemmaksi ohjelmanumeroksi. Tästä ei ollut haittaa, koska näyttelyä katseltiin huolella ja sen ympärillä virisi paljon keskusteluja. Kirjaston levysoitin oli käytössä ja sillä soitettiin näyttelyyn liittyvää musiikkia. Kirjastolla on lupa esittää tiloissaan musiikkia omasta aineistostaan, näin ollen erillistä Teosto -maksua ei tarvinnut kustantaa.

10 KUSTANNUKSET

Luku sisältää kustannuksien arviointia ja laskelmia toteutuneista kustannuksista. Kyse ei ole kuitenkaan varsinaisesta kustannusarviosta. Kustannuksien arviointi tuli tarpeelliseksi erityisesti siksi, että projektirahakemukseen on esitettävä vähintään suuntaa antavaa arviointia projektin kustannuksista. Kustannusten tasoa ovat laskeneet edullisten ja käytettyjen materiaalien hankinta, ilmaisten palvelujen hyödyntäminen ja lähipiirin apu materiaalien hankinnassa ja tavaroiden kuljetuksessa. Mikäli kustannusarviossa olisi huomioitu myös edellisistä syntyneet kulut, kustannukset olisivat nousseet huomattavasti korkeammiksi.

Luku on jaoteltu markkinoinnin synnyttämiin kustannuksiin, teosten työstämiseen kuluviin materiaalikustannuksiin sekä muihin materiaalikustannuksiin. Edelliset on esitetty alla omissa taulukoissaan. Vaikka näyttelyssä esille tulevien teosten tekeminen ei kuulu opinnäytetyöprosessiin, niiden tekemiseen menevien materiaalien kustannukset on lisätty laskelmaan näyttelyn kokonaiskustannusten hahmottamiseksi. Kustannuksien määriä ei ole aina esitetty täsmällisillä lukumääreillä, vaan osa kustannuksista on jaoteltu hankitun tarvikkeen mukaan. Luvun lopussa on kaikki taulukoidut kustannukset käsittävä loppulaskelma. Järjestelyihin kuluvista menoista vähennetään opiskelijakunnalta saatu projektirahoitus.

TAULUKKO 4. *Markkinoinnista syntyneet kustannukset*

markkinoinnin kustannukset			
kustannus	hinta (à) €	kappalemäärä	kokonaishinta €
tulostuspaperipakkaus (värillinen)	2,00	1	2,00
matkat (bussiliput)	3,20	2	6,40
Yhteensä			8,40

TAULUKKO 5. Näyttelytöiden materiaalikustannukset

näyttelytöiden materiaalikustannukset			
kustannus	hinta (à) €	kappalemäärä	kokonaishinta €
akryyliväripakkaus	19,90	1	19,90
akryylivärituubi	5,90	2	11,80
vesivärikynäpakkaus	29,90	1	29,90
kultamaali	5,95	1	5,95
tussit	1,90-2,90	5	10,80
geelikynäpakkaus	4,90	1	4,90
maalauspohja (40*40)	6,90	1	6,90
maalauspohja (50*70)	5,00	1	5,00
paperilehtiö (A2)	12,90	1	12,90
paperilehtiö (A3)	4,90	1	4,90
kartongit (A2)	0,50	5	2,50
kartongit (A4)	0,30	5	1,50
valokuvien kehitys	0,00	1	0,00
valokuvien toimitus	5,95	1	5,95
kehykset (50*70)	4,00	1	4,00
kehykset (70*120)	12,90	1	12,90
puulevy	4,95	1	4,95
mekko	4,00	1	4,00
Yhteensä			148,75

TAULUKKO 6. Muiden näyttelyä varten tarvittavien materiaalien kustannukset

muiden näyttelyä varten tarvittavien materiaalien kustannukset			
kustannus	hinta (à) €	kappalemäärä	kokonaishinta €
Lahjapaperi	3,40	1	3,40
kaitaliinarulla	5,90	1	5,90
vieraskirja	12,90	1	12,90
Muoviset kuohuviinilasit, 6 kpl:n pakkaus	3,90	4	14,60
Alkoholiton kuohuviinipullo	5,30	4	21,20
Suolakeksit	2,75	1	2,75
Suolakeksit (gluteeniton)	3,55	1	3,55
Tuorejuusto	1,99	2	3,98
Basilika ruukussa	1,25	1	1,25
Lisäksi: edestalaiset matkakulut tavaroiden toimittamisesta (kuskille bensarahana)	5,00	3	15,00
Yhteensä			84,47

TAULUKKO 7. Lahjoituksina ja lainaan saadut tarvikkeet

Lahjoitukset	Lainaan saadut tarvikkeet
puukehys	kehykset (100*120)
peili (40*70)	malja

Näyttelyä varten saatiin Oulun seudun opiskelijakunnan rahoitusta 60 euroa, joka vähennetään markkinointiin ja muihin näyttelyä varten tarvittavien materiaalien kustannuksista. Tästä laskutoimitus $8,40+84,47-60=32,93$. Näyttelyn järjestämiseen kuluva kustannuksia jäi työn tekijälle siis maksettavaksi 32,93 euron edestä. Näyttelyn teosten tekemiseen kului 148,75 euroa, jonka opiskelija maksaa kokonaan itse.

11 TULOSTEN ARVIOINTI

Tuloksia arvioidaan kävijämäärien ja annetun palautteen avulla. Kävijöiden määrä ei sinänsä kerro näyttelyn onnistumisesta tapahtumana ja sisällöllisesti, mutta se voi antaa suuntaa markkinoinnissa käytettyjen eri keinojen vaikutuksista. Palautelomakkeiden ja suullisesti saadun palautteen kautta näyttelyn onnistumista tapahtumana on helpompi määritellä.

Tapahtuman ajoittuminen kesäkauden alkuun on varmasti vaikuttanut saatuihin tuloksiin. Kesäkausi on kirjastoissa hiljaista aikaa, mikä vaikuttaa paitsi kirjastossa myös näyttelyssä vieraillevien määrään. Näyttelyn sijoittuminen syksyyn olisi voinut muuttaa paljonkin saatua tulosta.

Kuva ja sana -näyttelyn tapahtumapaikkana toimivan kirjaston kävijälaskurien mukaan kirjastossa on vierailut sen aukiolopäivinä (lähes kaikki arkipäivät) 5.6–30.6.2012 välisenä aikana yhteensä 5542 henkeä. Lukema on saatu jakamalla kahdella kirjaston kummankin sisäänkäynnin laskurien yhteenlasketut luvut. Vierailijoiden määrä painottuu säännönmukaisesti alkuviikkoon. Loppuviikot ovat olleet hiljaisempia paria vilkkaampaa torstaipäivää lukuun ottamatta.

Aikavälillä 5.6.–11.6.2012 palautelomakkeita on jätetty 34 kappaletta ja vieraskirjaan on tehnyt merkintöjä 54 henkeä. Vieraskirja on ainoa tapa sanoa varmasti, kuinka monta vierailijaa näyttelyllä on ollut. On kuitenkin otettava huomioon, että usein vieraskirjoihin ei muisteta tai haluta kirjoittaa. Kirjoittaminen voidaan kokea työlääksi ja vaikeaksi tai sitä ei pidetä tärkeänä. On erittäin todennäköistä, että useat kirjaston kävijöistä ovat käyneet katsomassa näyttelyä. Henkilökunnan mukaan näyttelyssä on kierrellyt ihmisiä. Tarkkaa lukemaa on mahdotonta sanoa, koska näyttely ei ole omassa suljetussa tilassaan, jonka sisäänkäyntiin kävijälaskurin voisi sijoittaa, eikä kameravalvontakaan olisi ollut järkevää tai mahdollista järjestää.

Palautelomakkeiden perusteella useimmat olivat saaneet tiedon tapahtumasta fyysisen tai Facebookin kautta annetun kutsun avulla. Facebookin kautta tieto tapahtumasta oli levinnyt avajaisiin mennessä noin 30 uudelle ihmiselle alkuperäisten noin 50 kutsutun lisäksi. Facebookin merkitystä on hankala määritellä, koska monet siellä kutsun saaneet saivat myös fyysisen kutsun. Lisäksi sanomalehdet, kuten Kaleva, oli mainittu tiedonlähteenä. Yksi kolmasosa palautteesta kertyi avajaisillan ajalta (palautelaatikko tarkistettiin ennen ja jälkeen tilaisuuden), joten ei ole yllättävää, että monet palautteen antajista olivat saaneet henkilökohtaisen kutsun. Markkinoinnin

välineinä fyysiset kutsut olivat tehokkaimpia, sillä yli 2/3 niitä saaneista saapui avajaisiin.

Markkinoinnin onnistumista yleensä on hyvin vaikea arvioida. Mikäli palautetta olisi tullut paljon, olisi ollut mahdollista kirjata tulos isommalta joukolta. Näin olisi voitu paremmin hahmottaa, mikä merkitys milläkin markkinoinnin keinolla on tiedon välittämisessä. Kävijämääristä on mahdotonta sanoa tarkkoja tai edes suuntaa antavia lukuja, sillä ei voida tietää varmasti, moniko kirjaston kävijä vieraili myös näyttelyssä. On myös mahdotonta sanoa, kuinka moni tuli katsomaan vain näyttelyä, ei asioimaan kirjastossa. Vain avajaisiin tulleet vieraat saapuivat tilaisuuteen varmasti vain näyttelyn takia, koska kirjasto ei tuolloin ollut avoinna. Toisaalta markkinointia toteutettiin monipuolisesti julisteilla, fyysisillä kutsuilla, sosiaalisen median kautta, kirjaston sivuilla, eri Oulun seudun verkkotapahtumakalentereissa ja paikallislehdissä. Julisteeseen, kutsuihin ja Facebook:iin rakennettu sisältö on huolella tehtyä ja tarkoituksen mukaista.

Näyttelyn sisällön ja toimivuuden onnistumisen tarkastelu on helpompaa annetun palautteen ansiosta. Palautelomakkeissa keskityttiin näyttelyn sisältöön, mikä on mielestäni hyvä merkki. Tapahtuman toteutus, lisämateriaalien esille tuominen ja näyttelyn kierto on ollut sujuvaa siitä päätellen, ettei niihin ole kiinnitetty sen kummemmin huomiota. Kävijöistä jotkut myös kommentoivat näyttelyn ulkoasun olevan selkeä. Aiheiden kulkua oli helppo seurata ja teoksiin liittyvät tekstit oli helppo yhdistää kuviin. Palautteessa ehdotettiin, että myös niihin teoksiin, joiden pohjana oli kokonainen kirja, olisi voinut liittää lyhyen lainauksen teoksista.

Kaikki saadut parannusehdotukset olivat hyvin toteutuskelpoisia. Joka teoksen kohdalle olisi voinut laittaa teoksen nimen, vaikka usein taidenäyttelyiden käytäntönä on hyödyntää numerointia, varsinkin, jos näyttelyssä on vain yhden taiteilijan teoksia. Mahdollisuus kuunnella näyttelyyn liittyviä musiikkikappaleita esimerkiksi kuulokkeilla siitä ideansa saaneen teoksen kohdalla oli erinomainen idea. Avajaisissa soitettiin taustalla yhteen teokseen liittyvää musiikkia, mutta sen yhteys teokseen ei ollut niin selvä kuin se olisi voinut olla edellä kuvatulla tavalla. Teosten tekniikatiedot oli alun perin tarkoitus lisätä teoslistaan, mutta tämä melko tärkeä yksityiskohta yksinkertaisesti unohtui.

Näyttelyn sisältöä kommentoitiin paljon ja positiivisesti. Palautteesta ilmeni, että vastaajat olivat tietoisia tapahtuman lähikohdista ja tavoitteista. Näyttelyä pidettiin loppuun asti mietittynä ja monipuolisena kokonaisuutena, jossa erilaiset tekstit ja tekniikat yhdistyivät luovasti ja kekseliäästi toisiinsa sointuviksi ryhmiksi. Teoksia keuhuttiin kauniiksi ja monenlaisia ajatuksia ja

tunnelmia herättäviksi. Eräässä lomakkeessa sanottiin, että *ajatus oli lähtenyt lentoon* teoksia katsellessa. Aiemmin tutuista teksteistä oli löydetty uutta sisältöä näyttelyn töiden kautta.

Näyttelyn sisältö onnistui siis tavoitteessaan herättää ajatuksia ja tuoda uusia näkökulmia kirjaston aineistoon. Näyttelyn toteutus on myös sellainen, että näyttelyn sisällöstä pystyy nauttimaan lähes täysimääräisesti. Vaikka näyttelyn kävijämäärä ei ollut ainakaan varman tuloksen tuottavin keinoin havaittuna suuri, näyttely itsessään on hyvin rakennettu ja monipuolinen tapahtuma. Voidaan sanoa, että Kuva ja sana -taidenäyttely on laadukasta lisäsisältöä kirjastolle.

12 POHDINTA

Kuva ja sana -taidenäyttelyn suunnittelu ja toteutus oli mielenkiintoinen projekti, joka opetti näkemään uudella tavalla tapahtumien järjestämisen. Kaikkia tekijöitä ei välttämättä osannut ottaa lukuun vielä suunnitteluvaiheessa ja jotkin asiat jopa hieman yllättivät. Tämä tapahtui siitä huolimatta, että tein suunnittelun huolella ja juurta jaksain. Toisaalta voisin kuvitella, että kaikissa tapahtumissa törmätään toteutusvaiheessa odottamattomiin seikkoihin. Inhimillisiä erehdyksiä, kuten unohtamisia, voi sattua, kun pidetään monia lankoja käsissä ja yksityiskohtia on paljon.

Vaikka pieniä yllätyksiä on tullut vastaan, olen lopputulokseen tyytyväinen. Näyttely on kokonaisuutena onnistunut ja kävijäystävällinen. Markkinoinnin toteutus on monipuolinen. Arvioin pohdinnassani projektin eri vaiheiden toteutumista yksitellen. Projektiin kuului markkinointia, näyttelyn pystytys sekä avajaisilaisuuden pitäminen. Viitekehyksen rakensin näyttelyn aiheeseen ja tapahtumajärjestämisen aiheiden pohjalta.

Viitekehys oli opinnäytteen kirjallisessa osassa se osio, jota jouduin hakemaan ja valmistelemaan pisimpään. Lopulta kirjastojen sisällöntuotannon kuvailu esimerkkien avulla ja kuvan ja sanan suhteen tarkastelu tuntuivat luonnollisimmalta ja tarkoituksenmukaiselta ratkaisulta. Epäröin hetken myös sitä, miten liitän kuvan ja sanan käsittelyn kirjastomaailmaan. Toisaalta niiden suhteen ymmärtäminen on kirjastoammattilaisille tärkeää, jotta kirjastojen aineistoa voitaisiin hyödyntää täysimittaisesti. Lisäksi kuvan ja sanan suhteen käsittely perustelee näyttelyn aihevalintaa ja sopivuutta kirjastoon.

Kirjastojen roolista sisällöntuottajina oli helpointa kertoa esimerkkien avulla. Esimerkeistä ei ollut puutetta, toisin kuin aihetta käsittelevästä kirjallisuudesta. Aikomukseni oli esitellä kappaleessa myös muutamia valintoja taidenäyttelyistä, joita kirjastoissa on järjestetty. Luovuin kuitenkin tästä, koska tiedonhaussa eteeni ei tullut sellaisia tuloksia, jotka olisivat tuoneet aiheeseen jotain uutta verrattuna siihen, mitä itse raportoin Kuva ja sana -taidenäyttelystä. Tarkoitukseni oli antaa viitekehyksessä näyttelylle konteksti kaikkien kirjastojen tuottamien lisäarvopalvelujen joukossa, ei kuvailla muiden vastaavien tapahtumien toteutusta.

Markkinoinnin suunnittelu oli tehtävä heti viitekehyksen rakentamisen jälkeen. Tein suunnittelun hyödyntämällä aiheesta kirjoitettua kirjallisuutta runkona omalle tekstilleni. Tämä osio vaati

perehtymistä sillä kirjastoalan koulutuksessa ei ole käsitelty paljon markkinointia. Markkinointisuunnitelma oli elämäni ensimmäinen. Suunnitelmassa en ensin ottanut huomioon kilpailutilannetta, mutta kartoitin ja lisäsin sen myöhemmin osaksi sitä.

Markkinointia tein julisteiden, sosiaalisen median, fyysisten kutsujen ja kirjaston julkisuuden avulla. Julisteet sain vietyä lähes kaikkiin niistä paikoista, mitä olin suunnitellut. Sosiaalisen median kautta kutsuin tapahtumaan noin 50 henkeä. Toivoin, että kutsua olisi levitetty hieman enemmän, mutta ainakin muutama kutsun saanut oli sillä tavoin aktiivinen. Fyysiset kutsut olivat markkinoinnissa kaikista tehokkaimpia, sillä niiden vastaanottajista yli 2/3 saapui avajaistilaisuuteen. Kirjaston oma verkosto, jota pitkin tiedot organisaation tapahtumista leviävät, ovat erinomaiset ja ne helpottavat tapahtumien järjestäjien työtä. Tieto Kuva ja sana -näyttelystä päätyi niiden kautta eri verkkosivuille ja paikallislehtiin. Näyttelyn markkinoinnista muodostui edellisten ja suhdetoiminnan kanssa varsin monipuolista. Ainoa asia, joka markkinoinnin suhteen jäi vaivaamaan, on se, että julisteita olisi voinut levittää enemmän. Toisaalta aika oli hyvin rajallinen.

Näyttelyn toteutus oli projektin osista tärkein. Suunnittelin sen huolella hyödyntäen taidenäyttelyistä kertovia kirjoja, kokeilemalla kotona teoksien yhteensopivuutta ja harkitsemalla toteutuspaikassa niiden toimivaa järjestystä. Pyörittelin pitkään teoksien sijoituspaikkoja, ennen kuin lopullinen järjestys löytyi. Jotkin pienemmät teoskokonaisuudet olivat kuitenkin alusta asti selviä. Lopullisessa toteutuksessa asettelin vain teokset niille suunnitelluille paikoille. Kirjaston ripustusmahdollisuudet ovat erinomaiset, joten työ oli helppoa. Valaistuksen suhteen jouduin mukautumaan tilojen tuomiin rajoitteisiin. Asettelemalla työt ajatuksen kanssa teoksia ei jäänyt kuitenkaan hämääriin nurkkiin eikä liian suoran valaistuksen alle.

Pian näyttelyn kokoamisen jälkeen ohjelmassa olivat näyttelyn avajaiset. Osallistujia oli 21, mikä osui lähelle arviotani. Pidin tilaisuudessa puheen ja emännöin. Olen pitänyt varsinkin kirjastoalan koulutuksen yhteydessä runsaasti puheita ja erilaisia esityksiä, mutta avajaistilaisuuden puhe oli uudenlainen tehtävä. Oli otettava huomioon, että kaikki eivät välttämättä ole perillä näyttelystä, sen tekijästä tai sen ideasta. Puheen piti olla helposti ymmärrettävä ja selkeä. Onnistuin mielestäni puheen valmistelussa ja esityksessä hyvin huolimatta pienestä jännityksestä. Sainkin puheesta tilaisuudessa positiivista palautetta.

Palaute, mitä näyttelystä sain, oli myös lähes poikkeuksetta myönteistä tai erityisen myönteistä. Näyttelyn pitäminen opinnäytetyönä oli monien mielestä erilainen ja hyvä idea. Näyttelyn sisältö koettiin vetoavaksi ja monipuoliseksi. On mukavaa saada tällaista palautetta mutta tiedän toisaalta, että sekä tapahtuman organisointi ja sen töiden tekeminen opinnäytteen ulkopuolisena projektina olivat harjoitustöitä. Olen opiskelija ja harrastelija mutta pyrin kehittymään koko ajan paremmaksi ja oppimaan lisää.

Projektin aikana opin arvioimaan, miten paljon aikaa eri tehtäviin voi mennä ja rytmittämään aikatauluani. Tehdyn työn raportointi muiden toimien lisäksi on vaatinut oman aikansa ja perehtymisen. Olen myös tajunnut, miten tärkeää on, että tapahtumia ei järjestettäisi yksin. Olen saanut matkan varrella paljon ideoita tuttavilta ja esimerkiksi kirjaston henkilökunnalta. Pieniä ideoita, joita kaiken oman tekemisen keskeltä ei näe, ovat arvokkaita ja tekevät tapahtumasta monipuolisemman.

Tapahtuman kustannuksien arvioinnista olen oppinut sen, että kustannusarvio kannattaa tehdä huolellisesti ja ajan kanssa. Tapahtumanjärjestäjän kannattaa varautua siihen, että kustannuksia syntyy takuuvarmasti ja niitä kertyy yllättävän nopeasti. Vaikka yritin käyttää kirpputoreja ja alennusmyyntejä hyödykseni ja lainata mahdollisuuksien mukaan tarvikkeita, näyttelyn kustannuksista tuli yllättävän korkeat. Avajaisiin syntyi myös sellaisia kustannuksia, joita en ollut osannut ennakolta ottaa huomioon lainkaan. Sen vuoksi hain rahoitusta ehkä alakanttiin; 60 euroa näyttelyn järjestämistä varten. Haluan kiittää OSAKO:a rahoituksen myöntämisestä. Siitä oli joka tapauksessa merkittävä apu tapahtuman järjestämisessä.

Tapahtumajärjestäminen ei ole yleisimpiä opinnäytetyön aiheita. Vielä erikoisempaa on tuottaa näyttelyä omista töistään. Oli haaste pitää mielessä, että opinnäytteessä tehtävä oli nimenomaan tapahtuman organisoiminen, ei sen sisällön tuottaminen. Oli erityisen tarpeellista muistuttaa itseään tästä sen vuoksi, että näyttelyn teema on valittu kirjastoympäristöä ajatellen. Teosten valmistelun olisi helposti voinut kokea olevan osa opinnäytettä.

Näyttely onnistui oman mittapuuni mukaan hyvin. Vaikka kävijämäärä ei ole vieraskirjan tai palautteiden määrästä päätellen kovin korkea, olen joka tapauksessa onnistunut järjestämään toimivan ja ympäristöönsä istuvan näyttelyn kirjastoon. Ne, jotka ovat näyttelyn katsoneet, ovat säännönmukaisesti pitäneet siitä. Olen tehnyt markkinoinnin suhteen kaiken sen, mikä on järkevää pientä näyttelyä ajatellen. Tiedotus on monipuolista, vaikka näkyviä tuloksia ei ole

paljon. Toisaalta kesä on kirjastoissa muutenkin hiljaista aikaa, jolloin kävijöitä on joka tapauksessa huomattavasti vähemmän. Näyttelyn pitäminen syksyllä olisi voinut tuoda erilaiset tulokset kävijämääristä.

Projektin parhaita puolia ovat olleet yhteistyön tekeminen eri tahojen kanssa ja monien uusien asioiden oppiminen. Olen nyt varmasti parempi organisoimaan tapahtumia kuin ennen opinnäytetyön toteuttamista. Projektin tekeminen on ollut hyvin mielenkiintoista ja yllättävänkin monitahoista kaikkine järjestelyihin liittyvine tehtävineen. Olen lisäksi saanut työstää itseäni todella kiinnostavaa aihetta.

Vaikka opinnäytteeni aihe on kiehtova, projekti on ollut myös hyvin henkilökohtainen. Olisin päästänyt itseni helpommalla, mikäli muut tahot olisivat valmistelleet näyttelyyn esille tulevat teokset. Näin en olisi joutunut työstämään teoksia yhtä aikaa opinnäytteen kanssa. Toisaalta näyttely ei ehkä olisi siten ollut niin kirjastoon sopiva ja yhtenäinen. Sain Kuva ja sana -näyttelyn teoksista paljon sellaista palautetta, että ne ovat näköisiäni ja olen laittanut niihin osan itseäni. Opinnäytetyöstäkin muodostui hyvin itseni näköinen.

LÄHTEET

Ahola, M. 2011. Sosiaalinen media Tampereen yliopiston kirjastossa. Hakupäivä 10.2.2012
<http://prezi.com/k0ftzfzz2bxu/sosiaalinen-media-tampereen-yliopiston-kirjastossa/>

Chandler, Daniel. 2005. Semiotics for beginners. Hakupäivä 27.5.2012
<http://www.aber.ac.uk/media/Documents/S4B/sem01.html>

Cochran, S. 2006. Magritte index. Hakupäivä 11.6.2012 <http://www.lacma.org/magritte-index>

Galleria 5. 2012. Etusivu. Hakupäivä 3.6.2012 <http://galleria5.artoulu.fi/>

Gascoigne, Bamber. Vuodesta 2001. Historyworld.net. History of writing. Hakupäivä 27.5.2012
<http://www.historyworld.net/wrldhis/PlainTextHistories.asp?historyid=ab33>

Hallberg, Kristin 1982: Litteraturvetenskapen och bilderboksforskningen. Tidskrift för litteraturvetenskap 3–4, 163–168.

Hämäläinen-Forslund, P. 1996. Tervetuloa taidenäyttelyyn. Werner Södersrtöm Osakeyhtiö: Porvoo.

Helsingin kaupunginkirjasto. 2012. Keskustakirjasto 2017: tulevaisuuden kirjasto. Hakupäivä 4.6.2012 <http://keskustakirjasto.fi/hanke/>

Itkonen, S. 2011. Taidekuvan äärellä: katso, koe, jaa. Helsinki: Kansanvalistuseura.

Kaitaro, T. 2001. Runous, raivo, rakkaus: johdatus surrealismiin. Helsinki: Gaudeamus

Kirjastot.fi. 2010. Tietoa kirjastokaistasta. Hakupäivä 24.2.2012
<http://www.kirjastokaista.fi/pages.php?content=info>

Kruskopf, E. 1992. Kuvataiteilija Tove Jansson. Porvoo: WSOY.

Laaksonen, K. 2002. Kuvan ja sanaa kiinteä liitto Markus Majaluoman kuvakirjoissa Olavi ja Paavo ja Olavi ja Paavo, merten urho. Hakupäivä 13.3.2012
<http://www.hum.utu.fi/tiedostot/kkirjallisuus/sanelma/laaksonen.pdf>

Lahden kaupunkikirjasto-maakuntakirjasto. 2011. Multimedian luonti hallintaan. Hakupäivä 24.2.2012 <http://hankkeet.kirjastot.fi/node/715>

Meritulli-Heinäpään asukasyhdistys ry. 2012. Taidenäyttelyt. Hakupäivä 3.6.2012
<http://www.katoppa.fi/tapahtumat/taidenayttelyt/>

Mikkonen, K. 2005. Kuva ja sana: kuvan ja sanan vuorovaikutus kirjallisuudessa, kuvataiteessa ja ikonoteksteissä. Helsinki: Gaudeamus.

Neliö-galleria. 2012. Näyttelyitä 2012. Hakupäivä 8.5.2012 <http://www.neliogalleria.com/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2012 Kansallinen digitaalinen kirjasto edistää kirjasto-, arkisto- ja museoaineistojen saatavuutta. Hakupäivä 11.2.2012.
http://www.minedu.fi/OPM/Kulttuuri/kulttuuripolitiikka/linjaukset_ohjelmat_ja_hankkeet/digitaalinen_kirjasto/

Oulun kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto. 2012. Näyttelyt. Hakupäivä 8.5.2012
<http://oulu.ouka.fi/kirjasto/palvelut/nayttely.html>

Oulun kaupunki. 2012a. Oulun kamut. Hakupäivä 5.3.2012 <http://www.oulu.ouka.fi/ppm/kamut/>

Oulun kaupunki. 2012b. Oulun kamut: kamut-yhteistyö 2003 alkaen. Hakupäivä 5.3.2012
<http://www.oulu.ouka.fi/ppm/kamut/kamut-toiminta.htm>

Oulun kaupunki. 2012c. Oulun taidemuseo. Hakupäivä 8.5.2012 <http://oulu.ouka.fi/taidemuseo/>

Oulun kaupunki 2012d. Kulttuuritalo Valve -näyttelyt. Hakupäivä 3.6.2012
<http://www.kulttuurivalve.fi/sivu/fi/tapahtumat/nayttelyt/>

Oulun kaupunki. 2012e. Rummuttaja.fi. Hakupäivä 12.4.2012 <http://rummuttaja.fi/>

Oulun kulttuuriasiakentus. 2012. Rummuttaja.fi: tapahtumakalenteri. Hakupäivä 3.6.2012
<http://rummuttaja.fi/kalenteri>

Rantalainen, S. musiikkiratkaisut/asiakaspalvelu, Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry.
Yksittäinen muu tapahtuma. Sähköpostiviesti ihqanimebubuli@gmail.com 4.6.2012

Tarkkinen, S., tiedottaja, Oulun kaupungin kirjasto. Re: näyttelyn tiedottamisesta. Sähköpostiviesti
k7vama00@students.oamk.fi 28.3.2012

Vaasan kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto. 2011. Elävä Nurkka: sisällöntuotantoa lapsille ja
nuorille. Hakupäivä 10.2.2012 [http://hankkeet.kirjastot.fi/hanke/el%C3%A4v%C3%A4-nurkka-
sis%C3%A4ll%C3%B6ntuotantoa-lapsille-ja-nuorille](http://hankkeet.kirjastot.fi/hanke/el%C3%A4v%C3%A4-nurkka-sis%C3%A4ll%C3%B6ntuotantoa-lapsille-ja-nuorille)

Vuokko, P. 2003. Markkinointiviestintä: merkitys, vaikutus ja keinot. Helsinki: Werner Söderström
Osakeyhtiö.

Rakkausviikko pääkirjastossa: elokuvia, konsertteja ja hyvän mielen toimintaa

Oulun pääkirjastossa vietetään **ke 8. - ti 14.2.** Rakkausviikkoa Lainan päivästä Ystävänpäivään.

Lainan päivän perinteinen **kirja- ja musiikkimyynti** alkaa kuitenkin sekä pääkirjastossa että lähikirjastoissa jo maanantaina 6.2.

Myyntiä on lähikirjastoissa perjantaihin 10.2. ja pääkirjastossa lauantaihin 11.2. asti aukioloaikoina.

Myös kirjastoautossa on pienimuotoista myyntitoimintaa.

Lauantaina 11.2. Rakkausviikon teema jatkuu maksuttomilla elokuvaesityksillä Pakkalan salissa seuraavasti:

klo 10.30 **Jean Becker: Päiväni Margueritten kanssa** (K-7)

klo 12.30 **Pascale Chaumeil: Heartbreaker** (K-11)

klo 14.30 **Sylvain Chomet: Illusionisti** (K-7).

Maanantaina 13.2. ystävyteen ja hyvään mieleen liittyvää toimintaa esitellään pääkirjaston aulassa.

Toiminnastaan ovat kertomassa ja materiaalia jakamassa **Hyvän mielen talo, Oulun kaupungin yhteisötoiminta** (klo 13 - 19), **Tyttöjen talo** ja **Ystävyystalo** (klo 13 - 18).

Tiistaina 14.2. pääkirjaston aulassa esiintyy **Tahkokankaan orkesteri** klo 13 ja 14.

Orkesterissa soittaa kuusi kehitysvammaista musiikin harrastajaa: **Esko Koskela** (laulu), **Jukka Ahola** (rummut), **Vesa Viinikka** (laulu, maracassit), **Ulla Annunen** (laulu, zembe, tamburiini), **Riikka Holappa** (sadekeppi) ja **Henna Isoaho** (koskettimet).

Orkesterilaisia ohjaavat Tahkokankaan toimintatalon ohjaaja, musiikinohjaaja **Ilkka Kangas** sekä opetuskeittiön- ja musiikinohjaaja **Päivi Uusimäki**. Ohjelmistossa on iskelmiä ja kansanmusiikkia.

Samana tiistaina 14.2. klo 18 luennoi professori **Kaarina Määttä** Pakkalan salissa aiheesta *Rakkauden lumous ei haihdu koskaan*.

Pääkirjaston lasten ja nuorten osastolla on koko viikon esillä **rakkauteen ja ystävyteen** liittyviä kirjanäyttelyjä sekä aikuisten osastolla **romantiikka**-aiheinen kirjanäyttely.

Kaikki kirjaston tapahtumat ovat ilmaisia ja kaikille avoimia. Elokuvanäytöksissä on ikärajoitteita.

Lisätiedot: kirjaston tiedotus, p. 044 703 73 19, tiedotus.kirjasto(at)ouka.fi

Ohjelma on julkaistu Oulun kaupungin kirjaston-maakuntakirjaston sivuilla Ajankohtaista palstalla alkuvuonna 2012.

KUVA JA SANA
KOHTAAVAT
UUDELLA TAVALLA
MAIKKULAN
KIRJASTOSSA
NÄIDEN KAHDEN
ILMAISUTAVAN
SUHDETTA
POHTIVASSA
TAIDENÄYTTELYSSÄ.

Avajaistilaisuus
Maikkulan kirjastossa 7.6.2012 klo 17.00
(teokset esillä 5.6-29.6.2012)

Pohtijana toimii kirjalisuutta ja kuvataidetta rakastava
kirjastoalan opiskelija
Marja-Terttu Vähäkangas

(rajaukset on lisätty vain opinnäytteeseen, varsinaisessa julisteessa ei ollut tummennettuja reunoja)

The screenshot shows a Facebook profile for 'Kuva ja sana -taidenäyttely'. The profile picture is a dark image of bare tree branches. The cover photo features a drawing of a woman's profile with a speech bubble containing the text: 'KUVA JA SANA OVAT YHDESSÄ ENEMMÄN KUIN ERILLÄÄN.' Below the cover photo, the profile name 'Kuva ja sana -taidenäyttely' is displayed with '2 tykkää' (2 likes) and buttons for 'Tykätty' (Liked) and 'Viesti' (Message). A 'Tuote/Palvelu' (Product/Service) section contains the text: 'Kuva ja sana kohtaavat uudella tavalla Maikkulan kirjastossa näiden ilmaisumuotojen suhdetta pohtivassa näyttelyssä. Tervetuloa lukemaan ja katsomaan!' Below this are tabs for 'Tietoja', 'Kuvat', and 'Tykkäämiset'. The main content area shows a post from a friend who liked the profile, a 'Toiminta' (Activity) section with a post about the exhibition's opening, and a 'Tila' (Page) section with a post about the exhibition dates (8. toukokuuta to 5.6.2012).

Kuva ja sana -taidenäyttelylle luotiin Facebook-profiili 21.5.2012. Kuvakaappaus on tehty 10 minuuttia luomisen jälkeen.

Kuva ja sana -taidenäyttelyn esittely

Rakkauskirjeestä hääkuvaan...

Kuva ja sana kertovat tarinoita ja välittävät mielikuvia ja tunteitamme. Sekä kuva että sana ovat merkityksien välittäjinä tehokkaita ja ilmaisumuotoina ehdottomia ihmiskunnan suosikkeja kautta aikojen. Silti ne voivat yhdessä olla vielä jotain enemmän kuin yksinään.

Kuva ja sana -taidenäyttelyn kantava ajatus on tarkastella kuvan ja sanan suhdetta ja vuorovaikutusta eri näkökulmista. Teksti voi olla innoituksen lähde kuvalle tai toisin päin. Kuva ja sana voivat myös esiintyä yhdessä tukien toisiaan. Miljöönä kirjasto on luonnollinen kuvan ja sanan tarkastelulle, sillä kirjasto on koti lukuisille näitä ilmaisumuotoja hyödyntäville teoksille.

Tekijästä

Näyttelyn on toteuttanut kirjastoalalle valmistuva korkeakouluopiskelija, jonka päämääränä on ollut oppia prosessin myötä jotain tapahtumien organisoimisesta, taiteen tekemisestä ja itsestään. Kuva ja sana taidenäyttely on harjoittelutyönä toteutettu projekti. Tekijä kuitenkin toivoo, että on voinut teostensa kautta välittää jotain siitä itselleen tärkeästä suhteesta, joka hänellä on kuvalliseen ja kirjalliseen taiteeseen.

Teoksista

Teokset koostuvat pääasiallisesti kuvista. Tarinat ja muu verbaalisen ilmaisun muodot ovat näyttelyn teeman mukaisesti olennaisesti läsnä teoksissa. Sanat saattavat olla osa teosta tai sen idean lähtökohta. Tekijä on hyödyntänyt omia tekstejään, mutta myös muiden taiteilijoiden tekstit ovat vaikuttaneet teosten syntyyn.

Teoksiin kuuluvat tai niitä innoittaneet tekstit ovat esillä ja niiden tekijät on merkitty osaksi dokumentteja. Lisäksi kirjat ja albumit, joista on ammennettu ideoita, on aseteltu esille lainattaviksi.

Teoslista

Teokset on esitetty muodossa:

teoksen nimi

(siihen vaikuttanut teksti tai teos) tai {teksti, joka on osa teosta}

1. Tämä rakkaus

(Chisu: Tämä rakkaus –kappale)

2. Peipponen

(Saima Harmaja: Peipponen)

3. Hukkuu tukehtuu

{24 asiaa, joilla sielun voi tukahduttaa}

4. Katseen takana

(Evanescence: Bring me to life)

5. Turvapaikka

(Ursula K. Le Guin: Maameren tarinat 1: Maameren velho)

6. Päiväperhonen

7. Juhla

(William Shakespeare: Midsummer´s night dream)

8. Venus

(Paulo Coelho: 11 minuuttia)

9. Sanoja sinulle

Tämä rakkaus

tekniikka: lyijy- ja vesivärikynä paperille

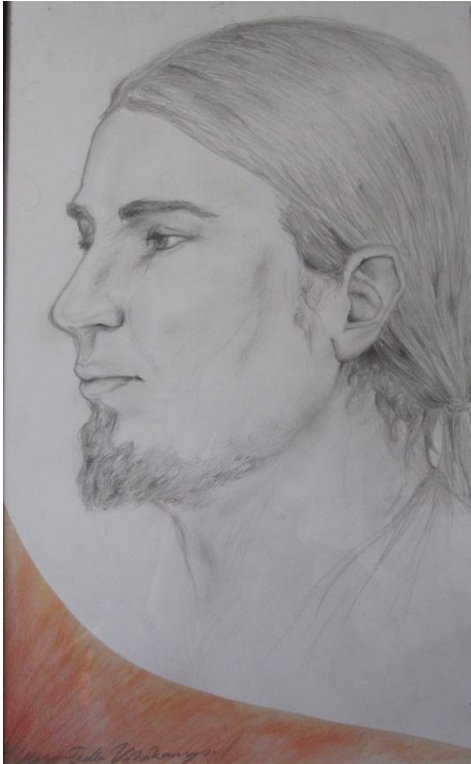
koko (korkeus*leveys): 62*81 cm (kehyksissä)

tekijä: Marja-Terttu Vähäkangas

Kuvaus: Tämä rakkaus -teoksen ideointiin on vaikuttanut suuresti samaa nimeä kantava kappale suomalaisen artisti *Chisun Alkovi-albumilta*. Chisun sanoitus kyseisessä kappaleessa heijastelee sitä näkemystä, joka kuvataidetyön tekijällä on kumppanuudesta ja rakkaudesta.

Teos on kolmiosainen, mutta osat on sijoitettu näyttelyssä resurssien puutteen vuoksi yhteen suureen kehykseen kolmen pienemmän sijasta.

Peipponen

tekniikka: akryyli kankaalle & tussi puulle

koko (korkeus*leveys): 50*72 cm

tekijä: Marja-Terttu Vähäkangas

Kuvaus: *Saima Harmajan* jo 13-vuotiaana kirjoittamassa runossa *Peipponen* oleva elämänilo ja toiveikkuus ovat koskettaneet näyttelyn tekijää hyvin paljon. Peipponen -runon sisältöön perehtyminen ja pyrkiminen sen kuvataiteelliseen ikuistamiseen on koettu positiiviseksi ja voimauttavaksi prosessiksi.

Teoksen pohja on akryylimaalaukseen, jonka kulmaan on kiinnitetty "ikkunalaudaksi" mittojen mukaan leikattu puulevy. Peipponen on toteutettu puulevylle eri värisillä tusseilla.

Hukkuu tukahtuu

tekniikka: akryyli kankaalle ja paperille, valokuva

koko (korkeus*leveys): 40*40 cm

42*42 cm

tekijä: Marja-Terttu Vähäkangas

Kuvaus: Näyttelytöiden tekijä harrastaa jonkin verran runojen kirjoittamista. Runon *24 asiaa, joilla sielun voi tukahduttaa* teemaa on jatkettu Hukkuu tukahtuu -teoskokonaisuudessa. Tämän runon lisäksi teoskokonaisuuteen kuuluu akryylimaalaus kankaalle ja akryylimaalatulle paperille toteutettu valokuvakollaasi. Teoksessa pohditaan pelkoa elämää kohtaan sekä sisäistä puutumista ja tukahtumista.

Runo:

24 asiaa, joilla sielun voi tukahduttaa

Kylmä uni,
uneton matka,
uusi maailma,
ylpeä unohtus.

Lasinen kaivo,
eksynyt luulo,

läikkyvä neste,
pyhä lasinpohja.

Viiltävä hetki,
hauras henkäys,
huumaannuttava,
hupeneva henki.

Toinen piikki,
vapaa pudotus,
valkea purkki,
parantava pilleri.

Tarpeeton toimi,
ajatukseton työ,
merkityksetön tehtävä,
turha tyhjäkäynti.

Vahva ylemmyys,
yrmeä alemmuus,
ainainen yksinäisyys,
saatanallinen ylpeys.

Katseen takana

tekniikka: geelikynä pahville

koko (korkeus*leveys): 36*70 cm

tekijä: Marja-Terttu Vähäkangas

Kuvaus: Evanescence yhtyeen Fallen albumilla olevan kappaleen *Bring me to life* tunnelma ja lyriikka ovat lähtökohta Katseen takana -teokselle. Kappaleen lauluntekijöitä ovat *Amy Lee, Ben Moody* sekä *David Hodges*. Katseen takana-teoksessa tekijä on kuvannut edellä mainitusta kappaleesta vapaasti syntyneitä mielikuviaan. Teos on kolmiosainen ja se on toteutettu geelikynillä mustalle pahville. Jokainen osa on itsenäinen kokonaisuus, mutta teoksen merkitykset muodostuvat niiden summasta.

Turvapaikka

tekniikka: lyijy- ja vesivärikynä paperille

koko (korkeus*leveys): 72*52 cm (kehyksissä)

tekijä: Marja-Terttu Vähäkangas

Kuvaus: *Ursula K. Le Guinin Maameren tarinat* sisältävät lukuisia runollisen kauniita mutta elämänläheisiä tarinoita. Maameren tarinoiden ensimmäisessä osassa *Maameren velho* kerrotaan kahdesta sisaruksesta, jotka ovat eläneet lapsuudestaan saakka erakoituneina tuskin luotoa isommalla saarella keskellä merta. Vaikka tilaisuus tulee kohdalle, he eivät halua jättää

pientä elämämpiiriään ja sen tuttuutta.

Aikuisten maailma on heille outo ja pelottava.

Tästä Le Guinin tarinasta kumpuaa *Turvapaikka* -teoksessa esitetty kuvallinen kerronta ja vire. Teos on toteutettu lyijykynällä sekä maalaamalla ja värittämällä vesivärikynillä.

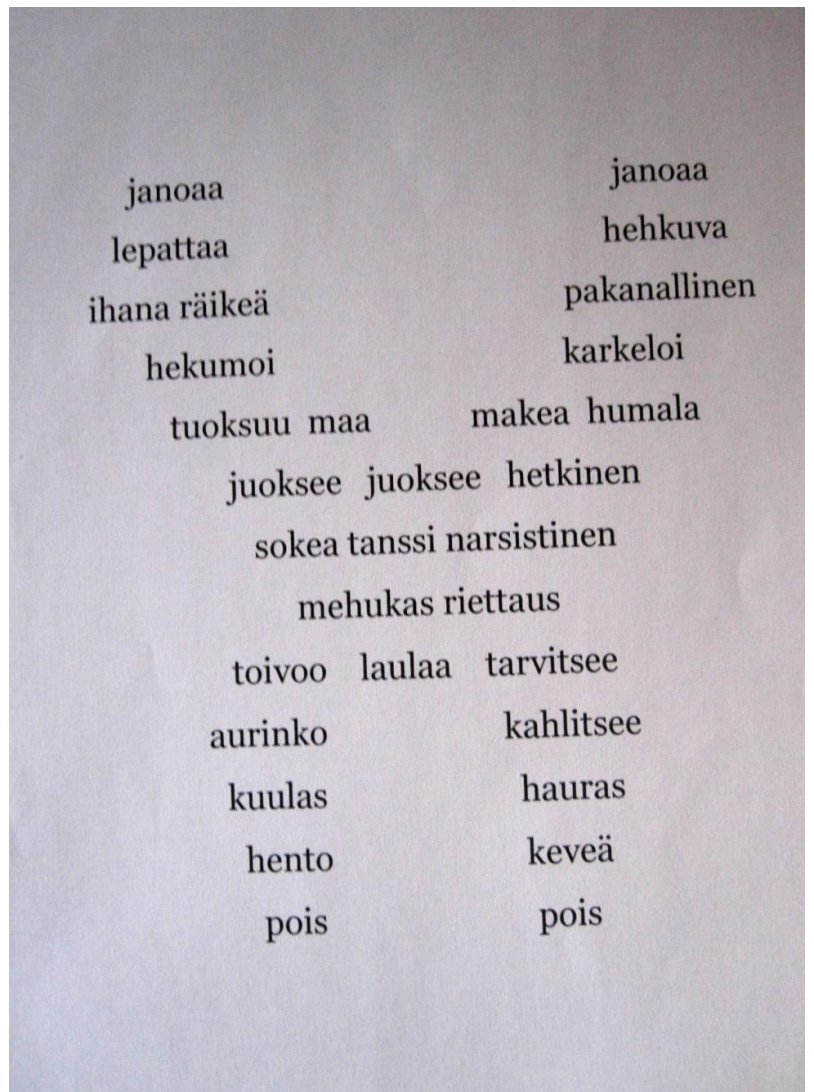
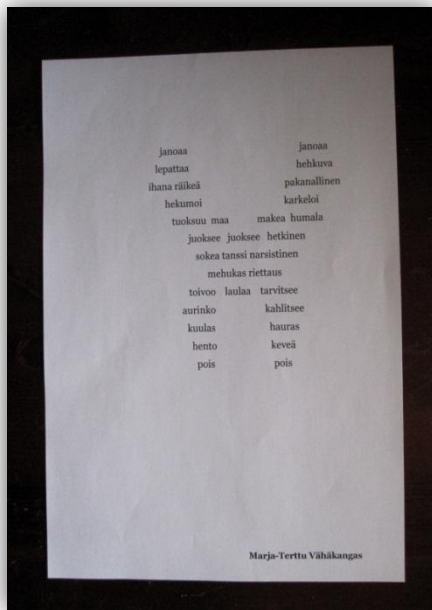
Perhonen

kuvaruno

koko: A3

tekijä: Marja-Terttu Vähäkangas

Kuvaus: Näyttelyn teeman monipuolisemman käsittelyn varmistamiseksi näyttelyn tekijä koki tärkeäksi liittää näyttelykokonaisuuteen myös kuvarunon. Se, tulkitaanko kuvarunoa verbaalisena vai visuaalisena ilmaisuna, riippuu katsojan näkökulmasta. Merkityksen välittymiseksi molemmat elementit joudutaan usein ottamaan huomioon ja tulkitsemaan kuvaa ja sanaa toistensa kautta. Perhonen -runon teemoja ovat hetkessä eläminen ja elämästä nauttiminen.

Öinen näytelmä

tekniikka: tussi kankaalle

koko: mekko noin kokoa 40

tekijä: Marja-Terttu Vähäkangas

Kuvaus: Öinen näytelmä kuvaa yöllistä taianomaista juhlaa Shakespearen A midsummer's night -näytelmän hengessä. Teos on toteutettu valmiina ostetulle mekolle tusseilla piirtäen. Mekko on hankittu kirpputorilta ja koko- ja pesulaput oli siitä leikattu pois. Valmistajaa on näin ollen mahdotonta selvittää. Mekkoa värjättiin ja siihen tehtiin pieniä muutoksia ommellen ennen piirtämistä.

Mekon helmaan ja rintaan on kirjoitettu puolikas säkeistöä A midsummer's night dream -näytelmästä kohdasta, jossa Titania vannoo rakkauttaan aasinpäiselle Perälle. Teksti sopi työssä kuvatun villin ja hieman mystisen juhlan tunnelmaan.

Lainattu Shakespearen teksti kuuluu:

Out of this wood

do not desire to go,

Thou shalt remain here,

whether thou wilt or no

I am a spirit of no common rate

The summer still doth tend upon my state

And I do love thee: therefore, go with me;

Tekstin lähde:

Hylton, J. 1993. The complete works of William Shakespeare. Hakupäivä 11.6.2012

<http://shakespeare.mit.edu/>

Venus

tekniikka: lyijy- ja värikynä paperille

koko (korkeus*leveys): 51*41 cm (kehyksissä)

tekijä: Marja-Terttu Vähäkangas

Kuvaus: Venus -piirroksen teko aika sijoittuu samoihin aikoihin kuin sen tekijä luki Paulo Coelho'n kirjaa Yksitoista minuuttia. Coelho'n teksti on syvällistä, ajatuksia herättävää ja se nostattaa monenlaisia mielikuvia. Venus -teoksessa kuvataan sitä tunnelmaa ja mielentilaa, jonka Yksitoista minuuttia jätti lukijaansa. Naisellisen seksuaalisuuden teemat ovat molemmissa vahvasti läsnä.

Anna palautetta!

Mielipiteitä, mielikuvia, tunnelmia... Kerro näyttelyn herättämistä ajatuksistasi. Aina kritiikistä ruusuihin kaikki palaute on arvokasta.

Miten sait tietää näyttelystä?

- lehdestä, mistä _____
 - kirjaston sivuilta
 - Rumputus.fi -sivuilta
 - mainosjulisteesta
 - Facebookin kautta
 - muualta, mistä _____
-

Toisella puolella lomaketta kysyttiin palautetta yleensä, toisella mistä näyttelystä on saatu tietää. Laput ovat ¼ A4 kokoisia.

Näyttelyn ensimmäinen teos Tämä rakkaus on sijoitettu palaute- ja vieraskirjapöydän yläpuolelle. Pöydällä on kansiossa näyttelyesittely/teoslista – lomakkeita. Seinällä teoksen vieressä on sanoitus Chisun Tämä rakkaus kappaleesta. Paperiin on merkitty sanoituksen tekijä.

Takaseinällä ovat teokset Peipponen ja Hukkuu tukahtuu. Saima Harmajan Peipponen runo on kiinnitetty samannimisen teoksen alle. 24 asiaa -runo, joka on osa Hukkuu tukahtuu teosta, on mustalla pohjalla muiden osien yhteydessä. Näyttelyyn liittyvistä kirjoista ja musiikkialbumeista on esillä lainattavia kappaleita.

Näyttelyn neljän teos
Katseen takana jatkaa
Hukkuu tukahtuu –
teoksen aihepiiriä ja se on
kiinnitetty sermiin
takaseinästä nähden
etuvasemmalle. Bring me
to life –kappaleen
(Evanescence) lyriikat on
kiinnitetty teoksen
alapuolelle.

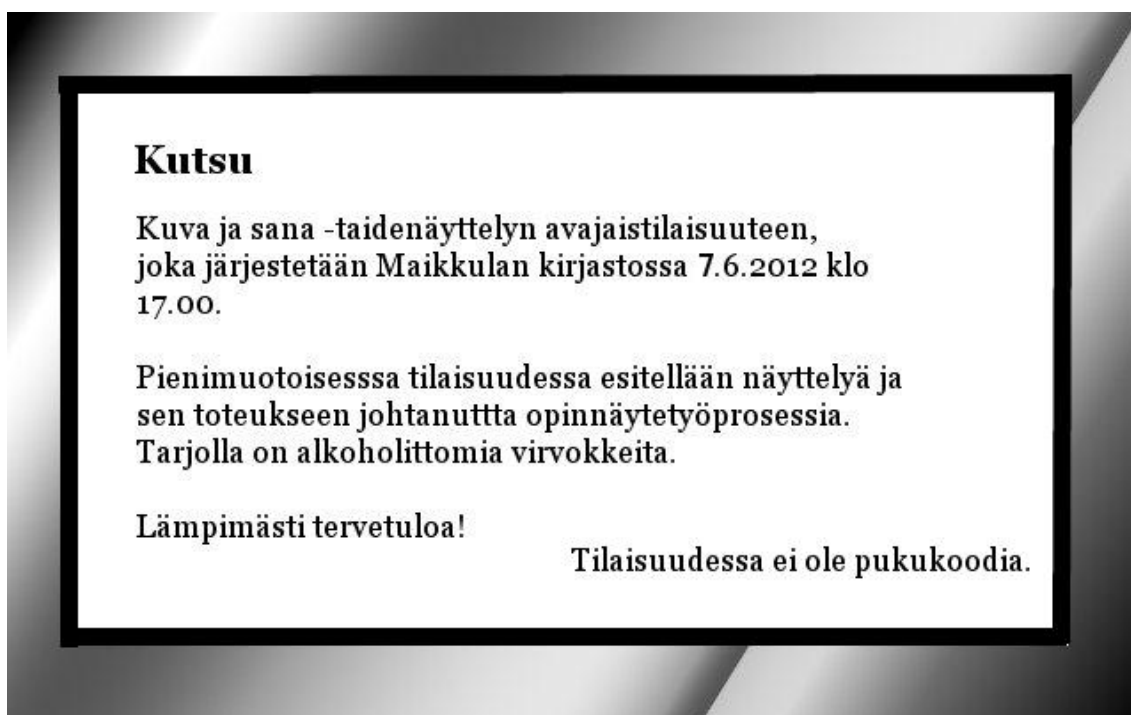
Kun Katseen takana -teoksesta käännytään oikealle, seuraavana ovat vuorossa sermiin kiinnitetyinä Turvapaikka, Päiväperhonen sekä mekko Öinen näytelmä. Mekon vieressä on kyltti, jossa kehoitetaan kääntelemään ja katselemaan teosta.

Öinen näytelmä -teoksen vastakkaisella puolella on sermissä näyttelyn 8.teos, Venus. Samalta puolelta sermiä löytyy myös näyttelyn viimeinen ja pääteos Sanoja sinulle. Sen vireen on kiinnitetty näyttelyn nimen kertova juliste sekä kopiot teoslistasta ja näyttelyesittelystä. Sanoja sinulle vastapäätä on näyttelyn ensimmäinen teos.

Kuva ja sana ovat imaisumuotoina käytetyimmät kautta aikojen ja niiden historia on yhteen nivoutunutta. Kuva ja sana välittävät merkityksiä, tunteita ja tietoa. Yhdessä käytettynä ne voivat kuitenkin olla jotain enemmän kuin erillään. Ne antavat toisilleen uusia merkityksiä, näkökulmia ja syvyyttä tai voivat vaikuttaa toistensa syntymiseen. Kuva on usein innoittanut tekstiä ja päinvastoin.

Kuva ja sana –näyttelyssä kuvan ja sanan suhdetta ja vuorovaikutusta pohditaan eri näkökulmista hyödyntäen kuvaa ja tekijän omia ja muiden taiteilijoiden tekstejä. Näyttelyn organisointi on osa opinnäytetyönä tehtävää projektia. Teokset ja näyttelyn organisoinnin toteuttaa *Marja-Terttu Vähäkangas*.

Näyttelyn teema on räätälöity kirjastoympäristöä ajatellen. Kirjasto on koti lukemattomille visuaalista ja verbaalista esitystapaa hyödyntäville teoksille, joten se on luonnollinen ympäristö kuvaa ja sanaa tarkastelevalle näyttelylle.

HUOM. Tilaisuus pidetään kirjaston sulkemisajan (klo 17.00) jälkeen, joten saavuthan paikalle mielellään hieman ennen tai tasan viideltä.

Kutsun etupuoli on kuvan kaltainen, kutsun toisella puolella on yllä oleva teksti.